

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger til forslaget

1. Indledning

1.1. Forslagets baggrund

Under behandling af beslutningsforslag 60 på EM 2009, der blandt andet omhandlede en institutionel varetagelse af børns og unges rettigheder, tilkendegav Naalakkersuisut, at man ville etablere et børne- og ungeorgan, der skal varetage børns vilkår og rettigheder samt tale deres sag. Børne- og ungeorganet skal indeholde en rådgivende funktion og fremkomme med viden og anbefalinger til Selvstyret, kommunerne, organisationer og borgerne på børne- og ungeområdet.

Under behandling af beslutningsforslag 135 på EM 2009 vedrørende Videnscenter om Børn og Unge (MIPI)'s rolle på børne- og ungeområdet tilkendegav Naalakkersuisut, "at det kompetencefelt, videnscentret forvalter, i en eller anden form skal udbygges til at omfatte en (...) rådgivende funktion", og at en rådgivende funktion på børne- og ungeområdet bør være politisk uafhængig. Yderligere tilkendegav Naalakkersuisut, at videnscentret i fremtiden skal indgå som en del af denne funktion i en helhedsorienteret strategi på børne- og ungeområdet.

På Inatsisartuts efterårssamling 2009 forpligtede Naalakkersuisut sig til at udarbejde en redegørelse indeholdende modeller for en institutionel varetagelse af børns og unges rettigheder til Inatsisartuts forårssamling 2010.

Redegørelsen skulle indeholde en model for en kommende børnerettighedsinstitution, der skulle indeholde følgende præmisser og funktioner:

- Varetagelse af børns og unges retslige og konventionsbundne rettigheder.
- Rådgivning/vejledning af politikere, myndigheder, organisationer, borgere m.v. på børne- og ungeområdet.
- Akkumulering af viden og dokumentation samt forskning på børne- og ungeområdet.
- Koordination af tværorganisatoriske/tværfaglige indsatser på børne- og ungeområdet.

"Redegørelse om rådgivende organ på børne- og ungeområdet 2010" fremlagdes på FM 2010/122 med en model for en børnerettighedsinstitution, som Inatsisartut støttede.

Nærværende lovforslag tager sit udgangspunkt heri.

Modellen i redegørelsen rummer en samlet organisation med en Børnetalsmand, et Børneråd og et sekretariat, der omfatter Videnscenter om Børn og Unge (MIPI). MIPI vil som følge af oprettelsen af en samlet organisation ophøre med at eksistere i sin hidtidige form. Børnetalsmanden har en fremtrædende rolle og tegner organisationen udadtil med en stærk profil. Idéen med Børnetalsmanden er at sikre børn de facto adgang til klageinstanser i samfundet uden at etablere en børneombudsmand. Børnetalsmanden i modellen er således et pædagogisk-formidlende bindeled mellem børn og unge og samfundets klageinstanser. Børnetalsmandens funktion er at sikre børn en synlig og tilgængelig adgang til kvalificeret rådgivning og vejledning i rettighedsspørgsmål af enhver art. Det helt nyskabende er barnets ret til inddragelse, idet det er en målsætning, at institutionen skal være forståelig og relevant for børn.

Modellen i redegørelsen imødekommer FN's Paris-principper og FN's Børnekomites anbefalinger for institutioner på børnerettighedsområdet. De væsentligste principper er, at institutionen er politisk uafhængig, at den indbefatter en rådgivende og formidlende funktion, samt at børn og unge bliver inddraget og får de facto adgang til klageinstanser.

Modellen er udarbejdet med henblik på at etablere et fagligt og uafhængigt organ, der har kompetence til at arbejde for børns rettigheder og vilkår samt fremme børneperspektivet i bred forstand, bl.a. ved at sikre en kontinuerlig vurdering af børns rettigheder og vilkår.

Det vurderes, at en politisk uafhængig institution, der varetager børns rettigheder og vilkår i henhold til de foreslåede modeller, kan styrke børneområdet på politisk, administrativt og civilt niveau.

1.2. Forslagets overordnede baggrund

Børn er en vigtig ressource i samfundet. Gode hensigter og lovparagraffer er ikke altid tilstrækkeligt til at varetage børnenes interesser og behov.

Børns behov står ofte i et modsætningsforhold til andre samfundsmæssige hensyn. Da børn har en forholdsvis lille gennemslagskraft for deres ønsker og krav, bliver de ofte den tabende part i forhold til organisationer og andre interessenter, når vigtige beslutninger skal træffes.

Børn har ikke de samme forudsætninger som voksne for at vurdere samfundsmæssige forhold, og danne sig en mening om, hvordan de vil blive berørt af samfundsmæssige ændringer. Børn kan derfor heller ikke protestere mod uhensigtsmæssige samfundsmæssige forhold.

Børn mangler endvidere muligheder for selv at varetage deres interesser gennem deltagelse i politisk virksomhed, interesseorganisationer og lignende.

Børns manglende muligheder for at varetage egne interesser gør, at børn ikke har mulighed for at arbejde for at ændre deres faktiske og retslige position, hvis denne giver svag beskyttelse af deres interesser.

Børn er således en svag og udsat gruppe i samfundet, der har behov for hjælp til at få deres interesser bedre varetaget i samfundet. En børnerettighedsinstitution forventes at kunne varetage børns samfundsmæssige interesser i bred forstand, både overfor offentlige myndigheder og private.

2. Forslagets hovedpunkter

Lovforslaget har til formål at oprette en børnerettighedsinstitution, som kan fremme børns rettigheder og interesser i samfundet, samt rette fokus på og informere om børns vilkår i samfundet. Børnerettighedsinstitutionen skal som led i dette arbejde samle, udvikle og formidle viden om børns rettigheder og vilkår til politikere, myndigheder, organisationer og borgere.

Med børn forstås i lovforslaget børn og unge under 18 år, samt personer, der er i efterværn i henhold til lovgivningen om hjælp til børn og unge, jf. nærmere lovforslagets § 2.

Børnerettighedsinstitutionen bygger på de synspunkter, der kom til udtryk i Redegørelse om rådgivende organ på børne- og ungeområdet 2010. Modellen tager således udgangspunkt i Paris-principperne og anbefalingerne fra FN's Børnekomite. Den rummer en samlet

institution, der inkluderer en Børnetalsmand, et Børneråd og et sekretariat. Børnetalsmanden er institutionens repræsentant udadtil.

Hensigten er at skabe en politisk uafhængig institution med et stærkt mandat og en bred ekspertise, der aktivt kan bidrage til at styrke vilkårene for børn i Grønland.

Børnetalsmand

Med udgangspunkt i FN's Konvention om Barnets Rettigheder (FN's Børnekonvention) skal Børnetalsmanden være et centralt omdrejningspunkt og en aktiv fortaler for alle børn i Grønland. Børn skal i videst muligt omfang inddrages i Børnetalsmandens arbejde.

Børnetalsmanden skal yde råd og vejledning til børn og andre interessenter om børns rettigheder og klageadgang. Børnetalsmanden skal sikre børns ret til at klage, børns adgang til at klage og børns ret til at blive hørt. Børnetalsmanden skal endvidere monitorere, at lovgivning og praksis er i overensstemmelse med de forpligtelser, Grønland har i henhold til FN's Børnekonvention. Børnetalsmanden kan foreslå nye bestemmelser og tiltag, der kan styrke børns retssikkerhed og vilkår eller løse eller forebygge konflikter mellem børn og samfund. Som fast høringsinstans og på eget initiativ kan Børnetalsmanden vurdere og udtale sig om de følger, som lovgivningstiltag, udredninger og planer får for børns vilkår. Børnetalsmanden skal have særligt fokus på udsatte børns vilkår og børn med særlige behov.

Børnetalsmandens arbejde vil tage udgangspunkt i, at børns retsstilling i samfundet i praksis ofte er mangelfuld. De eksisterende klageadgange i samfundet har ikke nødvendigvis værktøjerne til at håndtere henvendelser fra børn og er i praksis rettet mod voksne. Børn har behov for råd og vejledning, så de kan drage fordel af de rettigheder, de har. På nogle områder er mekanismerne til at sikre inddragelse og medbestemmelse særligt mangelfulde. Som følge heraf skal Børnetalsmanden i samarbejde med Børnerådet identificere områder, hvor børns rettigheder står svagt, og formidle dette videre til politikere, myndigheder og borgere.

Børnetalsmanden kan ikke tage forvaltningens ansvar for at varetage børns rettigheder og interesser fra forvaltningen. Børnetalsmanden kan imidlertid øve indflydelse med henblik på at få ansvaret varetaget på en bedre måde. Børnetalsmanden udøver en funktion, som skal sikre børn en synlig og tilgængelig adgang til kvalificeret rådgivning og vejledning i rettighedsspørgsmål af enhver art.

Børnetalsmanden kan handle af egen drift eller efter henvendelse. Alle skal have ret til at henvende sig til Børnetalsmanden. Børn skal have førsteprioritet.

Børnetalsmanden har endvidere til opgave at indsamle, udvikle og formidle viden om børns vilkår, f.eks. familiemæssige, sociale, sundheds-, skole- og bolig-mæssige forhold.

Videnscenter om Børn og Unge (MIPI) varetager i dag opgaven med at indsamle og formidle viden om børns vilkår. Denne opgave vil Børnetalsmanden ved lovforslagets ikrafttræden varetage. Herudover vil Børnetalsmandens opgaver også omfatte udvikling af ny viden om børns vilkår. Dette vil fremme det offentliges kendskab til børns vilkår og rettigheder og være med til at danne basis for Børnetalsmandens og Børnerådets arbejde på børneområdet.

I Videnscenter om Børn og Unges årsberetning fra 2008 efterspurgte videnscentret øget politisk uafhængighed, men samtidig anerkendte videnscentret, at man ikke kan varetage hele

børne- og ungeområdet uden den brede kompetence og forankring, bestyrelsen i dag repræsenterer.

Ved at placere videnscentrets opgaver i en uafhængig børnerettighedsinstitution vil opgaverne fortsat varetages i en politisk uafhængig institution. Samtidig vil Børnetalsmanden have en bred faglig kompetence at trække på i kraft af Børnerådets ekspertise. Et Børneråd vil på sin side have en nyttig og direkte tilgang til Børnetalsmandens og sekretariatets kompetence. En inkorporering af Videnscenter om Børn og Unges opgaver i børnetalsmandsinstitutionens findes derfor at være til gavn for opgaven med at indsamle, udvikle og formidle viden om børns vilkår.

Forslaget medfører således en reorganisering og en redefinering af videnscentrets rolle på børne- og ungeområdet, idet overdragelsen af Videnscenter om Børn og Unges opgaver til børnerettighedsinstitutionen indebærer, at bestyrelsen for Videnscenter om Børn og Unge nedlægges og Videnscenter om Børn og Unge ophører med at eksistere. Lovforslaget afviger således fra modellen i Redegørelse om rådgivende organ på børne- og ungeområdet 2010 på den måde, at MIPI ved lovforslaget ophører med at eksistere. Baggrunden for ophøret af MIPI er ud over det ovenfor anførte at undgå, at der skabes en organisation i organisationen, hvilket ville gøre børnerettighedsinstitutionen fastlåst og ufleksibel med hensyn til opgaver og medarbejdere. Videnscenter om Børn og Unges medarbejdere vil således ved lovforslagets ikrafttræden overgå fra at være ansat i Videnscenter om Børn og Unge til at være ansat i Børnetalsmandsinstitutionens sekretariat og herved referere til chefen for sekretariatet, hvilket vil være i overensstemmelse med medarbejdernes ansættelsesretlige forhold.

Det er hensigten, at Børnetalsmanden skal have en fremtrædende rolle og tegne institutionen udadtil. Det forventes, at det forholdsvis stærke fokus på Børnetalsmanden skal styrke børnerettighedsinstitutionens arbejde og gøre den kendt.

Børnetalsmanden skal være en aktiv fortaler for børns rettigheder og interesser. Børnetalsmanden skal være talerør for børnene og skabe kontakt til børn, således at de kan blive inddraget i Børnetalsmandens arbejde. Børnetalsmandens kontakt med børn vil være med til at skabe tillid og troværdighed mellem børnene og børnerettighedsinstitutionen.

Børnetalsmandens engagement og profilering af institutionen er afgørende for, om denne får den fornødne gennemslagskraft og respekt i befolkningen og i forhold til andre organisationer og myndigheder.

Børneråd

Der etableres et Børneråd, som skal bistå Børnetalsmanden i sit arbejde. I overensstemmelse med FN's anbefalinger vil Børnerådet tilsammen repræsentere en bred og tværfaglig indsigt i spørgsmål om børns vilkår og rettigheder. Børnetalsmanden er formand for Børnerådet og vil trække på Børnerådets ekspertise og kompetence i og med Børnerådets arbejde baserer sig på tværfaglighed og pluralisme.

Børnerådet vil have til opgave at fastsætte Børnetalsmandens og sekretariatets årlige fokus- og indsatsområder med udgangspunkt i de i lovforslaget fastsatte opgaver. Børnerådet vil endvidere bistå Børnetalsmanden med at udvikle strategier på børneområdet, herunder eksempelvis strategier, der sikrer kontakt til og kommunikation med børn, samt bistå Børnetalsmanden med råd og vejledning i alle spørgsmål vedrørende børn.

Børnerådets holdninger på børneområdet vil således i væsentlig grad afspejle sig i Børnetalsmandens opgaveløsning. Da Børnetalsmanden er formand for Børnerådet vil Børnetalsmanden ligeledes selv få indflydelse på Børnerådets beslutningsproces.

Med henblik på at fremme det offentlige kendskab til børns vilkår og rettigheder, vil Børnerådet i samarbejde med Børnetalsmanden, have mulighed for at iværksætte undersøgelser, forskning m.v. på børneområdet. Dette vil ske i samarbejde med Børnerettighedsinstitutionens sekretariat og eventuelt eksterne samarbejdspartnere. Denne viden vil endvidere kunne danne basis for Børnerådets og Børnetalsmandens synspunkter og anbefalinger på børneområdet.

Med henblik på at have særskilt fokus på Børnetalsmanden og for at skelne mellem Børnetalsmandens særskilte opgaver og Børnetalsmandens opgaver som medlem af Børnerådet, henvises der henholdsvis til Børnetalsmanden og Børnerådet i lovforslaget.

Sekretariatet

Der etableres et sekretariat for Børnetalsmanden og Børnerådet.

Sekretariatet har til opgave at varetage administrationen for Børnetalsmanden og Børnerådet, samt medvirke til at udarbejde rapporter, årsberetninger, høringssvar m.v. og understøtte arbejdet på fagligt niveau. Sekretariatet har endvidere i praksis til opgave at indsamle, udvikle og formidle viden om børns vilkår, f.eks. familiemæssige, sociale, sundheds-, skole- og bolig-mæssige forhold.

Børnetalsmanden vil fungere som repræsentant for den samlede børnetalsmandsinstitution og sikre, at institutionens arbejde bliver videreformidlet i samfundet. Børnetalsmanden vil således være institutionens, herunder sekretariatets, øverste chef.

Om sekretariatets nærmere opgaver og kompetencer henvises til bemærkningerne til § 17.

2.1. Børnetalsmand vs. børneombudsmand.

Det fremgår af Redegørelse om rådgivende organ på børne- og ungeområdet 2010, at det vil være hensigtsmæssigt at adskille den politiserende del og den ombudsmæssige del i en børnerettighedsinstitution. Ombudsmandsmodellen i Grønland bygger i lighed med den danske model på Grundlovens § 55, der forudsætter en personlig, generel retslig og uafhængig kontrol i sager om myndighedsansvar på vegne af Inatsisartut. Som følge heraf vil det i praksis være vanskeligt for en grønlandsk ombudsinstitution at indgå i et formelt samarbejde med en børnerettighedsinstitution, der varetager opgaver udover retslig kontrol med forvaltningsmyndigheder.

En sådan model kan rejse tvivl om ombudsinstitutionens politiske neutralitet, når institutionen pålægges opgaver, der indebærer stillingtagen til politiske spørgsmål. En adskillelse af rådsfunktionen og ombudsfunktionen er derfor hensigtsmæssig i forhold til at imødegå begrænsninger og begrebsforvirring.

Som et alternativ til en børneombudsmand skal Børnetalsmanden sikre børn en synlig og tilgængelig adgang til kvalificeret rådgivning og vejledning om børns rettigheder og klageadgang. Set i forhold til ombudsmanden er Børnetalsmanden således ikke en klageinstans. I stedet er Børnetalsmanden et pædagogisk-formidlende bindeled mellem børn og samfundets eksisterende klageinstanser, herunder Ombudsmanden for Inatsisartut.

Børnetalsmanden vil således være afhængig af eksisterende klageinstansers ekspertise og prioritering af eventuelle klagesager på området. Omvendt vil Børnetalsmanden kunne deltage aktivt i den offentlige debat og sætte børns rettigheder og interesser på den offentlige dagsorden.

Børnetalsmanden skal således på en synlig og tilgængelig måde stå til rådighed for alle børn, så de får den nødvendige hjælp til at komme videre med en given problemstilling.

2.2. Børnetalsmandens forhold til Ombudsmanden for Inatsisartut

Børnetalsmanden og Ombudsmanden for Inatsisartut er to af hinanden uafhængige kontrolformer. Ombudsmanden hører organisatorisk under Inatsisartut, dvs. den lovgivende magt, mens Børnetalsmanden organisatorisk hører under Naalakkersuisut, dvs. den udøvende magt, jf. magtfordelingsprincippet i selvstyrelovens § 1, forudsætningsvist grundlovens § 3.

I sager, hvor det er aktuelt at gøre opmærksom på mangler ved lovgivningen vedrørende børns interesser, vil både Børnetalsmanden og Ombudsmanden for Inatsisartut kunne have kompetence til at udtale sig, jf. nærmere lovforslagets § 8, stk. 2, nr. 3 og § 11 i Inatsisartutlov nr. 8 af 3. december 2009 om Ombudsmanden fra Inatsisartut.

De overlappende kompetencer forventes ikke at skabe problemer mellem de to institutioner i praksis, eftersom Ombudsmanden for Inatsisartut i mindre grad har reformerende opgaver, og Børnetalsmanden er mere aktiv for at fremme børns interesser i lovgivningen og hele samfundslivet i øvrigt.

Da institutionernes baggrund og fokus er forskelligt, anses det endvidere ikke for problematisk, hvis de to institutioner udtaler sig forskelligt om samme problemstilling. Børnetalsmanden kan således også kritisere offentlige myndigheders afgørelser i tilfælde, hvor Ombudsmanden for Inatsisartut ikke har fundet grundlag for sådan kritik.

Børnetalsmandens organisering som administrativ myndighed indebærer i øvrigt, at Børnetalsmandens virksomhed er omfattet af Ombudsmandens kompetence, jf. Inatsisartutlov nr. 8 af 3. december 2009 om Ombudsmanden for Inatsisartut § 7.

2.3. Børnetalsmandens forhold til domstolene og de administrative myndigheder

Det foreslås med lovforslaget, at Børnetalsmanden har kompetence til at udtale sig om afgørelser, der er truffet af domstolene, Inatsisartut og dets organer og de administrative myndigheder, herunder departementerne, Naalakkersuisut, og kommunerne.

Børnetalsmandens kompetence til at udtale sig om afgørelser, der er truffet af de administrative myndigheder, følger af Børnetalsmandens funktion. Børnetalsmanden skal styrke børns samfundsmæssige position. En væsentlig del af rammebetingelserne, og ofte også de konkrete betingelser, for børns situation fastlægges ved afgørelser, der træffes af de administrative myndigheder. Børnetalsmanden vil vanskeligt kunne udføre sin opgave tilfredsstillende, hvis Børnetalsmandens kompetence begrænses i forhold til de administrative myndigheder.

Domstolenes afgørelser vil også kunne afdække uheldige tilstande, som Børnetalsmanden må kunne udtale sig om. Børnetalsmanden skal ikke kunne udtale sig om domstolsafgørelses juridiske holdbarhed. Imidlertid vil Børnetalsmanden kunne kritisere den faktiske og retslige

tilstand, som en domstolsafgørelse afdækker. Ved domstolens prøvelse af forvaltningsafgørelser, vil Børnetalsmanden eventuelt også kunne kritisere forvaltningens skøn, selv om domstolen ikke har fundet, at skønsudøvelsen medfører, at forvaltningsafgørelsen er ugyldig. I de tilfælde, hvor domstolene træffer sin afgørelse efter frit skøn, må domstolens skønsudøvelse ligeledes kunne kritiseres af Børnetalsmanden på et generelt grundlag. Dette vil da indebære en kritik af retstilstanden, ikke af den konkrete afgørelse.

3. Gældende ret

Området er ikke reguleret i dag, dog undtaget bestemmelser om Videnscenter om Børn og Unge (MIPI).

Bestemmelser om Videnscenter om Børn og Unge er i dag reguleret ved Landstingslov nr. 26 af 18. december 2003 om Videnscenter om Børn og Unge. Landstingsloven foreslås ophævet i lovforslaget og bestemmelserne vil tilrettet indgå i lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Kommunerne

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Kommunerne må på sigt forvente en mindre administrativ byrde som følge af Børnetalsmandens ret til oplysninger og redegørelser fra kommunerne vedrørende børn.

Selvstyret

Bevillinger

Som følge af Naalakkersuisuts tilkendegivelser og konsensus i Inatsisartut er der på Finansloven for 2011 afsat 1.031.000 kr. på hovedkonto 30.14.29 til at iværksætte etableringen af et rådgivende børne- og ungeorgan. I Budgetoverslagsårene er der for 2012-2014 afsat 2.031.000 kr.

Videnscenter om Børn og Unge (MIPI) har en eksisterende bevilling på 1.300.000 kr. Denne bevilling indgår i dag på hovedkonto 30.01.01 Departementet for Sociale Anliggender, administration.

Rokeringer

I forbindelse med udarbejdelsen af FFL 2012, forventes der etableret en ny hovedkonto til en børnerettighedsinstitution under 30.14.XX. Denne driftskonto vil fremadrettet danne det økonomiske udgangspunkt for børnerettighedsinstitutionen. Det påtænkes således, at ovenstående bevillinger fra 2012 og i BO-årene rokeres til denne nye hovedkonto.

Stillinger

Ved realiseringen af børnerettighedsinstitutionen bibeholdes den eksisterende normering i MIPI. Herudover etableres stillinger til en Børnetalsmand og en sekretariatschef.

Samlet økonomisk ramme

Den samlede bevilling til Børnetalsmandsinstitutionen vil således fra 2012 være som det fremgår af nedenstående tabel.

Lønudgifterne forventes fra 2012 og frem at udgøre 2.300.000 kr.

Øvrige udgifter vil primært knytte sig til oplysningsvirksomhed, seminarer, kurser og rejseaktiviteter og budgetteres til at udgøre 1.031.000 kr.

Der vil være mulighed for, at børnerettighedsinstitutionen kan søge midler til forskellige aktiviteter og projekter. Disse indgår ikke i nedenstående opstilling.

t.kr.	FFL 2012	BO 2013	BO 2014	BO 2015
Nettoudgift	3.331	3.331	3.331	3.331
Lønudgifter	2.300	2.300	2.300	2.300
Øvrige udgifter	1.031	1.031	1.031	1.031
Indtægter	0	0	0	0

Selvstyret må på sigt forvente en mindre administrativ byrde som følge af Børnetalsmandens ret til oplysninger og redegørelser fra selvstyret vedrørende børn.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Private institutioner, foreninger og organisationer m.v. for børn må på sigt forvente en mindre administrativ byrde i form af Børnetalsmandens ret til adgang til private institutioner, foreninger og organisationer for børn og Børnetalsmandens ret til oplysninger og redegørelser vedrørende børn.

6. De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget vil sikre, at børn kan få råd og vejledning om børns rettigheder og klageadgang. Forslaget vil endvidere gøre det nemmere for forældre og andre, der ønsker at tale børns sag, at få råd og vejledning om børns rettigheder.

7. De miljø- og naturmæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser

8. Forholdet til Rigsfællesskabet og Selvstyret

Forslaget vurderes ikke at have betydning i forhold til Rigsfællesskabet og Selvstyret.

9. Høring af myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt til høring hos følgende:

Formandens Departement, Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik, Departementet for Finanser, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, Departementet for Sundhed, Departementet for Uddannelse og Forskning, Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø, Råstofdirektoratet, KANUKOKA, KANUNUPE, MIPI, SIK, PPK, PK, IMAK, PIP, AK, ASG, Det Sociale Ankenævn, MIBB, Nanu Børn, ICYC, Sorlak og Kommunernes Revision.

Følgende har ikke afgivet høringssvar:

Formandens Departement, Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik, Departementet for Finanser, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø, KANUNUPE, PPK, PK, ASG, Det Sociale Ankenævn, Nanu Børn, ICYC og Sorlak.

Følgende har ingen bemærkninger til lovforslaget:

Råstofdirektoratet, P.I.P, AK og Kommunernes Revision.

Følgende har bemærkninger til lovforslaget:

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked (Styrelsen for Råd og Nævn):

Departementet nævner, at der muligvis bør fastsættes regler om inhabilitet i forhold til § 7.

Der er udarbejdet et nyt kapitel 3 i lovforslaget om børnerettighedsinstitutionens sagsbehandlingsregler. Kapitlet omfatter også inhabilitet.

Departementet finder, at § 8, stk. 3 [nu: § 8, stk. 4] bør konkretiseres, f.eks. ved at indsætte en aldersgrænse på f.eks. 12 år. Det bør endvidere fremgå, hvor børnene skal findes, om det skal være børn med særlige interesser, ”fagkundskab” på det aktuelle område, elevråd, politiske ungdomsorganisationer m.v.

Naalakkersuisut finder, at alle børn skal have ret til at høres, og at der derfor ikke skal være en aldersgrænse på 12 år. Bemærkningerne er rettet til, således, at det nu fremgår, at Børnetalsmanden kan finde hjælp til at få kontakt og kommunikation med børn gennem lovens § 14, stk. 2.

Departementet finder, at det bør fremgå klart, i hvilke situationer man skal rådføre sig med Børnetalsmanden, og i hvilke situationer man kan, jfr. § 10. Departementet finder videre, at beskrivelsen ”andre initiativer” i § 9 bør konkretiseres, hvis man vil sikre, at § 9 ikke omgås.

Efter § 10 kan Inatsisartut, Naalakkersuisut og andre offentlige myndigheder rådføre sig med Børnetalsmanden i alle spørgsmål af generel karakter, der har betydning for børns vilkår. Der er ingen pligt til at rådføre sig med Børnetalsmanden efter bestemmelsen. § 9 vedrører Børnetalsmandens ret til at blive hørt i forbindelse med lovgivningsinitiativer og andre initiativer, der har betydning for børns vilkår og børns rettigheder. I bemærkningerne til § 9 er andre initiativer defineret som f.eks. tiltag til planlægning af opførelse eller nedrivning af offentlige og private institutioner for børn.

Departementet bemærker, at sagsbehandlingsloven ikke gælder for Børnerådets funktion, samt at såfremt enkelte af bestemmelserne i sagsbehandlingsloven skal gælde, bør disse indarbejdes i loven.

Der er udarbejdet et nyt kapitel 3 i lovforslaget om børnerettighedsinstitutionens sagsbehandlingsregler.

Departementet for Uddannelse og Forskning:

Departementet bemærker, at Naalakkersuisut har taget nogle af de ankepunkter, som departementet havde ved første høring, til efterretning.

Departementet finder, at det bør tydeliggøres i de generelle bemærkninger om MIPI, at der blot er tale om, at det foreslåede sekretariat blandt andet vil varetage nogle af de opgaver, som MIPI i dag varetager, og fastslå, at MIPI ophører.

De generelle bemærkninger er præciseret i overensstemmelse med det nævnte.

Departementet for Sundhed:

Tilslutter sig forslaget, og forventer, at retssikkerheden for børn præciseres og styrkes gennem regulering af inatsisartutloven.

KANUKOKA og kommunerne:

KANUKOKA kritiserer, at KANUKOKA og kommunerne ikke har været involveret i lovgivningsprocessen.

Det bemærkes, at der ikke er tale om social-, sundheds- eller uddannelseslovgivning. Der er derimod tale om et lovforslag, der vedrører børns rettigheder. Der er således ikke tale om et kommunalt forvaltningsområde.

KANUKOKA finder, at det bør præciseres, hvilke offentlige og private institutioner, foreninger og organisationer der kan indstille og udpege medlemmer til Børnerådet.

Bemærkningerne til § 6, stk. 1, er rettet til, således, at det fremgår klart, at der med organisationer og foreninger m.v., der arbejder med børns vilkår, forstås organisationer og foreninger, der ikke er en del af det offentlige. F.eks. NGO'er, sportsforeninger eller landsorganisationer for elevråd på uddannelsesinstitutioner.

Det fremgår af bemærkningerne til § 6, stk. 5, at Naalakkersuisut afgør endeligt hvilke organisationer, foreninger m.v., der er indstillingsberettigede. Bestemmelsen skal forstås bredt, således, at der ikke alene er tale om foreninger og organisationer i traditionel forstand. Dette skal sikre, at der er et bredt udvalg af foreninger og organisationer m.v., der kan indstille repræsentanter til Børnerådet.

Det fremgår af bemærkningerne til § 6, stk. 2, at der med offentlige og private institutioner for børn forstås eksempelvis skoler, børnehjem, sygehus, børnehaver, fritidshjem m.v.

KANUKOKA finder, at det er ærgerligt og bemærkelsesværdigt, at MIPI nedlægges.

Det bemærkes, at MIPIs opgaver med lovforslaget fremdeles vil bestå. Opgaverne vil alene overgå fra MIPI til børnerettighedsinstitutionen.

Kommuneqarfik Sermersooq og Kommune Kujalleq udtrykker tilfredshed over, at Naalakkersuisut har inddraget centrale punkter, som kommunerne nævnte ved første høring.

Kommuneqarfik Sermersooq finder, at lovforslaget præsenterer børnerettighedsinstitutionen på en mere enkel og helhedsorienteret måde end ved første høring.

Kommuneqarfik Sermersooq finder, at det vil være mest vejledende at henvise til, at sagsbehandlingsloven gælder analogt i bemærkningerne til § 11, stk. 2.

Der er udarbejdet et nyt kapitel 3 i lovforslaget om børnerettighedsinstitutionens sagsbehandlingsregler.

Kommuneqarfik Sermersooq finder, at bemærkningerne til § 12, stk. 2 og stk. 3 skal være mere klare vedrørende oplysningspligtens omfattelse af interne dokumenter.

Bemærkningen er taget til efterretning.

Kommuneqarfik Sermersooq finder, at der bør være særlig opmærksomhed på, om der er afsat tilstrækkeligt med økonomiske ressourcer til børnerettighedsinstitutionen.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

Kommuneqarfik Sermersooq finder, at det må sikres, at MIPIs opgaver ikke bliver nedprioriteret i børnerettighedsinstitutionen.

Det er ikke hensigten at nedprioritere MIPIs opgaver med lovforslaget. Tværtimod er det er hensigten at styrke det vidensbaserede børn- og ungearbejde i Grønland.

Kommune Kujalleq og Qeqqata kommunia bakker op omkring oprettelsen af Børneråd og Børnetalsmand.

Videnscenter om Børn og Unge (MIPI)s bestyrelse:

Bestyrelsen finder, at bestyrelsens anbefalinger i første høring har afstedkommet for få ændringer i det nuværende lovforslag.

Bestyrelsen finder, at tankerne i efteråret 2009 samt foråret 2010 om MIPI samt et nyt organ på børne- og ungeområdet har ændret sig markant.

Lovforslaget er baseret på "Redegørelsen om rådgivende organ på børne- og ungeområdet 2010" og redegørelsens behandling i Inatsisartut. Lovforslaget er tilrettet de indkomne høringssvar fra første høring.

Bestyrelsen finder, at Naalakkersuisut går imod Inatsisartuts tilkendegivelser om en styrkelse af MIPI.

Naalakkersuisut finder, at varetagelsen af MIPIs opgaver vil blive mere styrket med den nye konstruktion.

Bestyrelsen finder, at lovforslaget i høj grad adskiller sig fra anbefalingerne i "Redegørelsen om rådgivende organ på børne- og ungeområdet 2010", samt de anbefalinger, MIPIs bestyrelse gentagende gange er fremkommet med.

Lovforslaget er baseret på "Redegørelsen om rådgivende organ på børne- og ungeområdet 2010" og redegørelsens behandling i Inatsisartut. Lovforslaget er tilrettet de indkomne høringssvar fra første høring.

Bestyrelsen kan ikke bakke op om lovforslaget i dets nuværende form, da konsekvensen er, at MIPI helt ophører med at eksistere. Bestyrelsen er meget kede af, at MIPIs navn helt forsvinder. Bestyrelsen finder, at MIPI på mindre end 10 år har udviklet sig til at blive en anerkendt og respekteret vidensinstitution i det grønlandske samfund samt i Arktis og Norden.

Naalakkersuisut finder, at varetagelsen af MIPIs opgaver vil blive mere styrket med den nye konstruktion.

Bestyrelsen finder, at børnerettighedsinstitutionen ikke har tilstrækkelig økonomiske midler eller menneskelige ressourcer til at varetage MIPIs nuværende opgaver.

Børnerettighedsinstitutionen har så stærkt fokus på det rettighedsbaserede arbejde, at MIPIs opgaver i praksis kan ende med at blive meget nedprioriteret.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

Det er ikke hensigten at nedprioritere MIPIs opgaver med lovforslaget. Tværtimod er det hensigten at styrke det vidensbaserede børn- og ungearbejde i Grønland.

Bestyrelsen finder, at Børnetalsmanden skal kunne træffe afgørelser.

Børnetalsmanden er ikke en klageinstans. Dette har ikke været hensigten med Børnetalsmanden. Idéen med Børnetalsmanden er at sikre børn de facto adgang til klageinstanser i samfundet uden at etablere en børneombudsmand. Børnetalsmanden er således et pædagogisk-formidlende bindeled mellem børn og samfundets eksisterende klageinstanser.

Bestyrelsen finder, at Børnetalsmanden skal have sanktionsmuligheder overfor myndigheder, som ikke udleverer de dokumenter m.v., som Børnetalsmanden efterspørger.

Det skal hertil bemærkes, at Børnetalsmanden kan gå til domstolene, såfremt myndigheder ikke udleverer de dokumenter m.v., som Børnetalsmanden efterspørger.

Bestyrelsen undrer sig over, at Grønland ikke har valgt at oprette en faktisk Børneombudsmand, der kan vurdere enkeltsager, træffe afgørelser og komme med henstillinger. Det må forventes, at FN's Børnekomité vil komme med denne anbefaling til Grønland.

FN's Børnekomité har med tilfredshed noteret, at Grønland vil etablere et uafhængigt Børneråd baseret på Paris Principperne. Børnekomitéen har ikke fremsat bemærkninger, der giver anledning til en forventning om, at FN's Børnekomité vil komme med anbefalinger om en Børneombudsmand i Grønland. Der henvises til Børnekomitéens konkluderende bemærkninger og anbefalinger fra Danmarks 4. periodiske rapport til FN's Børnekomité punkt 19. Det bemærkes i øvrigt, at en ombudsmand ikke træffer afgørelser, men kommer med udtalelser.

Bestyrelsen har svært ved at se, hvordan det er muligt at finde én person, der besidder alle de kvalifikationer en Børnetalsmand skal besidde. Derfor finder bestyrelsen, at det er nødvendigt, at der er ansat personer med de påkrævede kompetencer i sekretariatet, hvilket bestyrelsen finder, at der ikke økonomisk er lagt op til. Bestyrelsen finder derfor ikke, at Børnetalsmanden, med de afsatte midler, kan leve op til intentionerne i lovforslaget. Bestyrelsen gør opmærksom på, at bestyrelsen kritiserede de manglende økonomiske ressourcer i dens tidligere høringssvar.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

Bestyrelsen finder, at Børnetalsmandens adgang til offentlige og private institutioner for børn og foreninger og organisationer for børn i lovforslagets § 12 stiller krav til Børnetalsmandens kompetencer i form af sagkyndig viden omkring bygningernes indretning samt behandlingsmuligheder og aktiviteter for børn og unge.

Efter § 12 kan Børnetalsmanden udtale sig om alle de forhold, der kan have betydning for børns vilkår, herunder indretning, drift, forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for brugerne, bygningsændringer m.v.. Børnetalsmanden vælger selv, om Børnetalsmanden vil udtale sig om det. Der er således ikke krav om, at Børnetalsmanden skal udtale sig om bygningsforhold. Bestemmelsen er formuleret bredt for at sikre, at Børnetalsmanden ikke bliver begrænset i sine muligheder for at udtale sig. Såfremt Børnetalsmanden skulle finde bygningsmæssige forhold problematiske, har Børnetalsmanden mulighed for at rådføre sig hos ekstern fagperson, såfremt Børnetalsmanden finder det hensigtsmæssigt, jf. lovforslagets § 17, stk. 3.

Bestyrelsen finder endvidere, at det er betænkeligt, at det alene er Børnetalsmanden, der har fri adgang til steder i henhold til § 12, idet Børnetalsmanden vil være mindre tilgængelig og idet sekretariatet ikke forventes at give de optimale råd samt vejledning og faglige støtte til Børnetalsmanden i dennes arbejde, når de ikke selv har set forholdene.

Børnerettighedsinstitutionen personificeres ved Børnetalsmanden. Det er således Børnetalsmanden, der har en fremtrædende rolle og skal tegne institutionen udadtil. Det bemærkes, at Børnetalsmanden til enhver tid kan medbringe en medarbejder, når Børnetalsmanden er på besøg på institutioner m.v., såfremt Børnetalsmanden finder det hensigtsmæssigt. Dette vil dog kræve samtykke fra institutionen til, at medarbejderen kan deltage i besøget, da medarbejderen ikke har fri adgang til institutionen.

Bestyrelsen finder, at Børnetalsmandens kompetence til selv at afgøre, hvilke sager Børnetalsmanden tager op, jf. § 11, stk. 3, er meget bekymrende, da bestyrelsen finder, at det kan blive en norm at afvise sager som følge af et stort arbejdspress – især når det gælder sager vedrørende børn og unge, som lovforslaget selv betragter som en af de mere udsatte og svage grupper i samfundet.

Bemærkningen er taget til efterretning, og der er udarbejdet ændrede bemærkninger til § 11, stk. 3.

Bestyrelsen finder, at det skal fremgå af § 5, at Børnerådet er uafhængigt.

Det fremgår af § 3, stk. 2, at Børnerettighedsinstitutionen er en politisk uafhængig institution under Selvstyret. Det fremgår således allerede af lovforslaget, at Børnerådet er uafhængigt.

Bestyrelsen sætter spørgsmålstegn ved, hvorvidt lovforslaget følger Paris principperne, da hverken institutioner såsom Ilisimatusarfik, Grønlands Statistik eller etiske og filosofiske institutioner har mulighed for at opnå repræsentation i Børnerådet, og da statsadministration i det styrende organ, alene må være med en rådgivende funktion og ikke med nogen beslutningskompetencer overfor institutionen.

Det beror på en misforståelse, at de nævnte institutioner m.v. ikke kan opnå repræsentation i Børnerådet. De i § 6, stk. 1 og stk. 2 nævnte organisationer, foreninger, institutioner og myndigheder m.v. vælger selv, hvem de vil indstille til Børnerådet. Kandidaten behøver således ikke at være ansat i den indstillingsberettigede organisation. En organisation kan således godt indstille en kandidat, der f.eks. er ansat i Grønlands Statistik.

Naalakkersuisut finder i øvrigt, at bestyrelsens forståelse af Paris Principperne er taget ud af sammenhæng. Børnerådet har ikke beslutningskompetence i konkrete sager, men kan yde råd og vejledning til Børnetalsmanden. Derfor er børnerettighedsinstitutionens uafhængighed ikke på spil, selv om der kan sidde kandidater fra selvstyret i Børnerådet.

Bestyrelsen finder, at der skal være større synlighed omkring hele processen i form af lovmæssige krav om offentliggørelse af de nærmere krav for indstilling og udvælgelse, jf. § 6, stk. 4 og 5. Der bør stilles krav om, at der skal gives en begrundelse for, at udvalgte organisationer og institutioner kan eller ikke kan indstilles til Børnerådet. Bestyrelsen finder videre, at for at sikre den størst mulige grad af uafhængighed bør institutioner, NGO'er m.v., der har interesse og viden på området have indflydelse på udformningen af reglerne for indstilling og kriterierne for udvælgelse af kandidater til Børnerådet.

Naalakkersuisut forventer, at hjemlen i § 6, stk. 4, skal bruges til at fastsætte nærmere bestemmelser om krav for indstilling af kandidater til Børnerådet, og nærmere kriterier for udvælgelsen af kandidater til Børnerådet. Et forslag til bekendtgørelse vil blive sendt i høring til relevante parter for at imødekomme ønsket om indflydelse.

Bestyrelsen finder, at det er nødvendigt at få præciseret den forventede arbejdsbyrde for det kommende Børneråd i det endelige lovforslag. F.eks. er strategiarbejde meget tids- og ressourcekrævende.

Det er ikke muligt at udtale sig om Børnerådets medlemmers forventede arbejdsbyrde, idet denne som alle andre hverv, er svært at forudsige og kan variere over tid. Det anses derfor for uhensigtsmæssigt at nævne en forventet arbejdsbyrde i et lovforslag.

Bestyrelsen finder, at sekretariatet bør være involveret i arbejdet med udviklingen af strategier på børneområdet.

Medlemmerne af Børnerådet er netop udpeget med henblik på at skabe et tværfagligt stærkt og uafhængigt Børneråd til at varetage opgaven med blandt andet at bistå Børnetalsmanden med at udvikle strategier på børneområdet. Hvis Børnerådet vil indhente hjælp i sekretariatet til varetagelse af denne opgave, kan Børnerådet selv beslutte det.

Bestyrelsen finder, at lovforslaget er uklart i forhold til om Børnerådet og Børnetalsmanden er den samme institution. Bestyrelsen stiller sig samtidig uforstående overfor, at Børnetalsmanden skal være formand for Børnerådet jævnfør § 4, da Børnetalsmanden samtidig skal modtage råd og vejledning fra Børnerådet.

Forholdet mellem Børnetalsmanden og Børnerådet er nærmere beskrevet i de generelle bemærkninger.

Bestyrelsen finder, at et enigt Børneråd burde have mulighed for, med en skriftlig begrundelse, at indstille Børnetalsmanden til afskedigelse.

Bemærkningen er taget til efterretning, og der er udarbejdet en bestemmelse om Børnetalsmandens afsættelse. I denne fremgår det bl.a., at 6 medlemmer af Børnerådet kan indstille Børnetalsmanden til afsættelse.

Bestyrelsen finder, at Børnerådet fortsat har for lidt indflydelse i forhold til Børnetalsmanden. Børnerådet kan eksempelvis ikke forhindre Børnetalsmanden i at udtale sig, heller ikke selvom et samlet Børneråd er uenig med Børnetalsmandens beslutning eller opfattelse af en konkret sag. Bestyrelsen finder det problematisk, at Børnetalsmanden alene kan benytte sig af Børnerådet, men ikke på nogen måde skal lytte til dets råd og vejledning. Bestyrelsen finder endvidere, at der mangler en klar adskillelse mellem Børnerådet og Børnetalsmandens arbejde siden Børnerådet ikke må udtale sig om Børnetalsmandens arbejde, mens Børnetalsmanden godt må udtale sig på vegne af Børnerådet. Det fremgår desuden af § 16, stk. 2, at Børnerådet skal sørge for at holde offentligheden orienteret om sit arbejde, hvilket ikke er muligt, hvis det er Børnetalsmanden, der udtaler sig på vegne af Børnerådet.

Naalakkersuisut finder, at der skal lægges vægt på, at der er tale om et samarbejdende organ, hvor Børnetalsmanden og Børnerådet har en god og konstruktiv dialog. Der er således ikke tale om to forskellige institutioner, der skal modarbejde hinanden. Børnetalsmanden er formand for Børnerådet og udtaler sig på vegne af Børnerådet.

Bestyrelsen opfatter lovforslaget således, at der er behov for mindst 3 forskellige kompetencegrupper i sekretariatet: reel sekretærbistand, juridisk assistance, og faglige kompetencer til at bakke op om Børnerådets arbejde samt videreføre de opgaver, MIPI varetager i dag. Bestyrelsen finder ikke, at der er afsat nok midler til dette.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

Bestyrelsen finder, at der mangler en præcisering af sekretariatschefens opgaver og funktion i institutionen. Alternativt finder bestyrelsen, at der ikke er brug for en sekretariatschef, idet Børnetalsmanden kan udfylde den ledelsesmæssige funktion for medarbejderne i sekretariatet.

Bemærkningen er taget til efterretning og sekretariatschefens opgaver og funktion er præciseret nærmere i bemærkningerne til § 17, stk. 3.

Bestyrelsen finder ikke, at lovforslaget lever op til Paris Principperne punkt 12 om, at "Institutionen skal have en infrastruktur, som sikrer, at den kan fungere effektivt herunder tilstrækkelig finansiering, herunder eget personale og egne lokaler, hvilket skal sikre autonomi i forhold til regeringen [red. Naalakkersuisut] og forhindre økonomisk kontrol, som kan true dens uafhængighed." Bestyrelsen finder således ikke, at lovforslaget lever op til Paris Principperne i forhold til institutionens tildelte økonomiske og personalemæssige ressourcer.

Paris Principperne forholder sig ikke til specifikke personalemæssige og økonomiske ressourcer. Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

Bestyrelsen er meget betænkelig over, at det ikke er klargjort i hvilken grad, Børnetalsmanden har råderet over den samlede bevilling til den nye børnerettighedsinstitution. Bestyrelsen finder, at det bør tydeliggøres i bemærkningerne, at MIPIs nuværende budget skal bruges til de opgaver, MIPI lovgivningsmæssigt er pålagt, samt at Børnetalsmanden ikke kan inddrage disse midler til andre projekter og opgaver.

Det er ikke hensigten at nedprioritere MIPIs opgaver med lovforslaget. Tværtimod er det er hensigten at styrke det vidensbaserede børn- og ungearbejde i Grønland.

Børnerettighedsinstitutionen vil blive uhensigtsmæssigt ufleksibel, hvis lovforslaget fastlåste midler til bestemte opgaver.

Bestyrelsen finder, at udvidelsen af MIPIs tidligere opgaver til også at omfatte udvikling af ny viden, skal medfølges af yderligere økonomiske midler.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

Bestyrelsen finder, at det er uklart, hvem der har det endelige ansvar for børnerettighedsinstitutionens økonomi. Det fremgår af bemærkningerne, at der aflægges løbende regnskab for børnerettighedsinstitutionen, men det er uklart, hvad der menes med dette. Er børnerettighedsinstitutionen her det samme som Børnetalsmanden eller Børnerådet? Hvis det er Børnetalsmanden, hvad er så Børnerådets ansvar, og med hvilken begrundelse skal Børnerådet beskæftige sig med børnerettighedsinstitutionens regnskab? Hvem skal der aflægges regnskab overfor og hvem kan endeligt godkende børnerettighedsinstitutionens budget?

Der er udarbejdet nye bestemmelser om børnerettighedsinstitutionens finansiering. De nye bestemmelser præciserer, hvem der har ansvaret for børnerettighedsinstitutionens økonomi.

Bestyrelsen finder, at det er bekymrende, at lovforslaget ikke længere dækker børn, der er anbragt udenfor Grønland, jf. lovforslagets § 2.

Det er ikke muligt i en grønlandsk lov at pålægge myndigheder, institutioner og foreninger m.v. i udlandet forpligtelser, herunder forpligtelser til at give Børnetalsmanden oplysninger og adgang, således som det foreskrives i lovforslaget § 12. Uden de redskaber, som lovforslagets § 12, giver Børnetalsmanden, ville Børnetalsmanden vanskeligt kunne løfte sine opgaver. Dette er baggrunden for, at lovforslaget ikke omfatter børn, som er anbragt uden for Danmark.

Bestyrelsen foreslår, at § 8, stk. 3 [nu: § 8, stk. 4] opstrammes, så der står ”Børn skal inddrages i Børnetalsmandens arbejde og høres om tiltag i henhold til § 8, stk. 2, nr. 1-6”.

Bestemmelsen er rettet til, så det fremgår klarere, hvornår børn skal inddrages i Børnetalsmandens arbejde og høres om tiltag i henhold til § 8, stk. 2, nr. 1-6.

Bestyrelsen finder, at begrebet ”børn generelt” i § 11, stk. 2 og s. 21 i bemærkningerne er uklart defineret. Bestyrelsen foreslår, at teksten i bemærkningerne ændres til ”Med forhold, der omhandler børn generelt, forstås forhold, der vedrører alle børn eller grupper af børn og hvis betydning ikke alene drejer sig om et enkelt barns vilkår.”

Afsnittet er rettet til i overensstemmelse med det nævnte.

Bedre Børneliv (MIBB)

MIBB hilser alle lovmæssige tiltag, som styrker børn i Grønlands rettigheder og retssikkerhed, velkommen. Foreningen håber med nærværende kommentarer at bidrage til en positiv udvikling på området.

MIBB finder, at det ny lovforslag opsummerende kan siges at indeholde en enkelt forbedring ift. Børnerådets kompetencer omkring fastsættelse af fokus for Børnerådet og Børnetalsmanden samt en række bekymrende forringelser. MIBB kommenterer først overordnet på ændringerne, hvorefter høringssvaret fra første høringsrunde i store træk gentages, da de rejste problematikker langt hen af vejen stadig eksisterer.

MIBB finder, at nedlæggelsen af MIPI og medarbejdernes overgang til et sekretariat, der skal varetage henvendelser fra børn, borgere, embedsfolk, institutioner, foreninger og politikere, må ses som en klar forringelse i forhold til i dag. Det er utopisk at tro, at der vil være tid til at samle endsige udvikle ny viden, når denne opgave også overgår til medarbejderne.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

Det er ikke hensigten at nedprioritere MIPIs opgaver i lovforslaget. Tværtimod er det hensigten at styrke det vidensbaserede børn- og ungearbejde i Grønland.

MIBB finder, at det er tankevækkende, at man i lovforslaget mener, at Børnetalsmanden skal have ret til at kræve informationer fra private organisationer og foreninger. Efter MIBBs overbevisning tolker man lovgivningen alt for bredt, og foreningen er i tvivl, om der overhovedet er lovhjælp til dette.

Lovforslaget giver netop lovhjælp til dette.

MIBB finder, at det er en stor overraskelse, at Børnerådet og Børnetalsmanden ifølge bemærkningerne skal udarbejde strategier på børne- og ungeområdet. MIBB er af den opfattelse, at det er politikernes job.

Det er alene i forhold til børnerettighedsinstitutionens arbejde, at Børnetalsmanden og Børnerådet udvikler strategier på børne- og ungeområdet.

MIBB finder, at det er generelt tankevækkende, at man tager udgangspunkt i enkeltparagraffer fra den danske bekendtgørelse med enkelte tilføjelser fra den norske barneombudsmandslov. Det har den konsekvens, at lovforslaget i sin helhed stadig fremstår meget ustruktureret og ugenemtænkt.

Der er ved udarbejdelsen af lovforslaget hentet inspiration fra bl.a. den norske barneombudsmandslov og den danske bekendtgørelse om Børnerådet. Bestemmelserne i lovforslaget er på baggrund af denne inspiration fra andre lande nøje udvalgt, rettet til og tilpasset den grønlandske model med henblik på at skabe en børnerettighedsinstitution, der passer ind i det grønlandske samfund.

MIBB mener, at det fremgår af lovforslaget, at Børnetalsmanden ALENE beslutter MIPIs arbejdsopgaver og udvikling. MIBB oplyser, at Børnetalsmanden, jf. bemærkningerne til § 3, er udpeget politisk og ikke skal besidde andre kompetencer end "særlig viden om børn og unge". Der er ikke nogetsteds uddybet, hvad disse kompetencer indebærer. Med et tilbageblik på tidligere tiders politiske udnævnelser kan man derfor frygte, at der tages mere hensyn til personlige relationer, end faglige kompetencer ved nedsættelsen af børnetalsmanden – især med de meget svagt formulerede kompetencekrav.

Det er Børnerådet, der fastsætter børnerettighedsinstitutionens årlige fokus- og indsatsområder med udgangspunkt i børnerettighedsinstitutionens lovfæstede opgaver, jf. § 14, stk. 1. Børnetalsmanden beslutter således ikke alene sekretariatets arbejdsopgaver.

Det fremgår af bemærkningerne til § 4, at Børnetalsmanden skal have særlig viden om børns forhold, og have forudsætninger for at skabe kontakt til børn på tværs af sociale, kulturelle, religiøse og andre skel. Det fremgår videre, at Børnetalsmanden skal have faglige kompetencer, som modsvarer Børnetalsmandens opgaver. Da Børnetalsmandens opgaver er omfattende og krævende, vil det således ikke være tilstrækkeligt for en kandidat, alene at besidde særlig viden om børn. Børnetalsmandens kompetencer er således uddybet i lovforslaget.

MIBB finder, at det er uklart, i hvilken udstrækning Børnerådet kan trække på sekretariat.

Børnerådet kan gennem Børnetalsmanden trække på sekretariatet.

MIBB finder, at Børnetalsmanden får ansvaret for en ikke ubetydelig del af udviklingen i det grønlandske velfærdssystem. MIBB oplyser, at Børnetalsmanden har et Børneråd, som fastsætter fokus, men spørger, hvad hvis han vælger ikke at følge dette?

Naalakkersuisut finder, at der skal lægges vægt på, at der er tale om et samarbejdende organ, hvor Børnetalsmanden og Børnerådet har en god og konstruktiv dialog. Der er således ikke tale om to forskellige institutioner, der skal modarbejde hinanden.

Der er udarbejdet en ny bestemmelse om Børnetalsmandens afsættelse. I denne fremgår det bl.a., at 6 medlemmer af Børnerådet kan indstille Børnetalsmanden til afsættelse.

MIBB ønsker at vide, hvem der skal kontrollere børnetalsmandens arbejde, valg af retning m.v.? Den eneste mulighed umiddelbart er, at der fra politisk side skiftes ud efter 3 år, hvis man fra politisk side ikke finder børnetalsmandens prioriteringer og arbejde optimalt.

Bemærkningen er taget til efterretning, og der er udarbejdet en bestemmelse om Børnetalsmandens afsættelse.

MIBB finder, at Børnetalsmandens bør have tydelige beføjelser i forhold til at sikre at FN's børnekonvention implementeres i nuværende og fremtidig lovgivning samt forvaltning og praktisk udførelse af arbejdet. FN har i deres seneste 2 concluding remarks påpeget, at Danmark ikke har en sådan institution. Endvidere går europæiske tendenser mod at lignende institutioner får ret til at behandle og konkludere på enkeltsager.

Det er alene Inatsisartut, der kan træffe beslutning om indarbejdelse af FN's konventioner i grønlandsk lovgivning. FN's Børnekomité har anbefalet, at der etableres en institution til at monitorere FN's Børnekonvention. FN's Børnekomité har med tilfredshed noteret, at Grønland vil etablere et uafhængigt Børneråd baseret på Paris Principperne. Der henvises til Børnekomitéens konkluderende bemærkninger og anbefalinger fra Danmarks 4. periodiske rapport til FN's Børnekomité punkt 19.

MIBB finder, at budgettet på 2 mio. kr. om året, til varetagelse af alle ovennævnte opgaver ikke er realistisk. Bevillingen bør afspejle ansvarsområdet og opgavebyrden, og det er på ingen måde tilfældet i nærværende lovforslag.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

MIBB finder, at Børnerådet ikke har nogen besluttende myndighed i forhold til Børnetalsmanden. MIBB finder, at Børnerådets manglende myndighed betyder, at det bliver meget uklart, hvad Børnerådet egentlig skal rapportere om i dets årsberetning, når de blot er sparringspartner for Børnetalsmanden. Der bør stadig stilles formelle krav til den årlige afrapportering, som skal være fra Børnetalsmanden. Hvilke områder har institutionen arbejdet med det forgangne år. Hvad er status på implementering af FN's børnekonvention. Hvor er der sket fremskridt, og hvor er det modsatte tilfældet.

Det er Børnerådet, der fastsætter børnerettighedsinstitutionens årlige fokus- og indsatsområder med udgangspunkt i børnerettighedsinstitutionens lovfæstede opgaver, jf. § 14, stk. 1. Derfor anses det for hensigtsmæssigt, at det er Børnerådet, der udarbejder børnerettighedsinstitutionens årsberetning. Det fremgår af bemærkningerne til § 16, stk. 2, at de områder, børnerettighedsinstitutionen har arbejdet med det forgangne år, bør fremgå af beretningen, endvidere bør status på implementering af FN's Børnekonvention fremgå, samt på hvilke områder Børnerådet vurderer, der er sket fremskridt på børneområdet, og hvor det modsatte er tilfældet.

MIBB finder, at Børnerådet stadig virker som et element, der er hentet fra den danske model uden videre omtanke. MIBB mener, at man bør overveje, om det ikke bør udgå til fordel for flere kompetencer og ikke mindst ressourcer i selve sekretariatet, som kan supportere Børnetalsmandens mange opgaver. Alternativt skal Børnerådets kompetencer udvides til at være bemyndigende over for Børnetalsmanden, således at et bredt fagligt og samfundsmæssigt vidensgrundlag danner udgangspunkt for Børnetalsmandens arbejde, MIPIs retning og sekretariatets fokus og professionalisme.

Det bemærkes hertil, at lovforslaget er baseret på "Redegørelsen om rådgivende organ på børne- og ungeområdet 2010" og redegørelsens behandling i Inatsisartut. Lovforslaget er tilrettet de indkomne høringsvar fra første høring. Børnerådet er bl.a. med til at sikre, at Børnetalsmanden kan få kvalificeret rådgivning og vejledning ved udførelse af Børnetalsmandens opgaver.

Det er MIBBs holdning, at, uanset organiseringen af Børnerådet, bør det være borgerligt ombud. Ikke mindst når næstformanden skal være stedfortræder for børnetalsmanden under fravær, ferier m.m. Kun på den måde sikrer man sig, at rådets medlemmer og deres arbejdsplads anerkender vigtigheden af arbejdet. Det kan være svært med det nuværende setup, når Børnerådet i virkeligheden intet har at skulle have sagt.

Borgerligt ombud indebærer, at rådsmedlemmet får tjenestefrihed og har pligt til at varetage opgaven i rådet. Naalakkersuisut finder, at det at indføre borgerligt ombud i Børnerådet ikke sikrer, at den, der sidder i Børnerådet er interesseret i at sidde i Børnerådet. Det sikrer alene, at de får tjenestefri. Der er ikke i Grønland tradition for at gøre almindelig rådsdeltagelse til borgerligt ombud.

MIBB finder det på grænsen til det useriøse, at man mener, at børnerettighedsinstitutionens opgaver kan varetages forsvarligt for 2 mio. kr. om året. Det betyder i praksis at kun interessenter i Nuuk vil blive hørt, og det bør ikke være i nogens interesse, at udelukke resten af Grønland på forhånd.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

MIBB finder, at sekretariatet som absolut minimum bør have 3 ansatte med hhv. juridiske kompetencer, økonomisk analytiske kompetencer, og børnefaglige kompetencer på et højt niveau, for at kunne supportere Børnetalsmanden i et nødvendigt omfang set i relation til ansvarsområdet. Bare sagsbehandling af indkomne klager vil som minimum kræve en fuldtidsstilling. Disse kompetencer mener MIBB på ingen måde kan tages fra MIPI, som med deres 2 medarbejdere og et budget på 1,3 mio. kr. nu skal varetage eksisterende opgaver og som noget nyt også selv udvikle og producere ny viden på området. Det fremgår af lovforslaget, at Børnerådet og MIPI kan søge midler fra offentlige myndigheder og private organisationer til dets virksomhed. MIBB finder det usandsynligt, at der ville kunne rejses midler til styrkelse af sekretariatet uden for de årlige bevillinger på finansloven. Det bliver til enkelte forskningsprojekter, oplysningskampagner m.m.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

MIBB finder det uhensigtsmæssigt, at MIPIs opgaver med nærværende lovforslag bliver udvidet til også at omfatte produktion og udvikling af ny viden, inden for eksisterende bevilling.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

Det bekymrer MIBB, at Børnetalsmanden alene får myndighed til at bestemme, hvad MIPI skal producere eller indsamle af viden.

Det fremgår af § 14, stk. 1, at Børnerådet fastsætter børnerettighedsinstitutionens årlige fokus- og indsatsområder med udgangspunkt i børnerettighedsinstitutionens lovfæstede opgaver. Børnerådet vil således kunne få overordnet indflydelse på, hvad sekretariatet skal producere og indsamle af viden. I øvrigt kan Børnetalsmanden til enhver tid forhøre sig hos Børnerådet, om hvad Børnerådet finder hensigtsmæssigt kan produceres og indsamles af viden.

MIBB finder det absolut positivt, at MIPI og Børnetalsmanden skal samarbejde, som det også sker i Sverige. Men man må huske på, at MIPI er den eneste institution af sin art i Grønland, mens man har flere andre uvildige forsknings og videnscentre i Sverige.

Naalakkersuisut finder, at det, at MIPI er en del af børnerettighedsinstitutionen, vil styrke det vidensbaserede børn- og ungearbejde i Grønland.

Ønsker man at gennemføre en model med MIPI som en del af Børnetalsmandsinstitutionen, bør man som minimum tilføje nogle minimumskrav for MIPIs arbejde, samt en kontrollerende myndighed, således at en Børnetalsmand, som er politisk udnævnt, ikke får eneret over MIPIs forskning og ikke mindst øge ressourcerne dertil.

Det fremgår af § 14, stk. 1, at Børnerådet fastsætter børnerettighedsinstitutionens årlige fokus- og indsatsområder med udgangspunkt i børnerettighedsinstitutionens lovfæstede opgaver. Det er således Børnerådet, og ikke Børnetalsmanden alene, der tager stilling til prioriteringen af børnerettighedsinstitutionens opgaver.

Bemærkningen er i øvrigt taget til efterretning, og der er udarbejdet en bestemmelse om Børnetalsmandens afsættelse.

Der søges rokeret 1 mio. kr. ekstra til børnerettighedsinstitutionen.

MIBB finder, at departementet bør tage lovforslaget op til kritisk revision, med henblik på at afklare Børnetalsmandens beføjelser og kontrolinstanser hermed.

Bemærkningen er taget til efterretning.

IMAKs bestyrelse

Bestyrelsen henviser til sine bemærkninger fra sidste høring, hvor bestyrelsen hilste forslaget velkomment. Bestyrelsen fandt, at det er svært at vurdere Børnetalsmandens muligheder for reel indflydelse ift. offentlige myndigheder og beslutningstagere, når der ikke er tale om en ombudsmand. Bestyrelsen opfordrer derfor til, at der fra lovens vedtagelse gennemføres løbende evaluering af Børnetalsmandens virke.

I lighed med Ombudsmanden for Inatsisartut vil Børnetalsmandens reelle indflydelse bero på, i hvilken udstrækning offentlige myndigheder m.v. lytter til Børnetalsmandens udtalelser.

Bestyrelsen fandt endvidere ved sidste høring, at det er meget vigtigt, at det fremgår af loven, at det betragtes som borgerligt ombud at sidde i Børnerådet. Begrundelsen for dette er, at det er meget vigtigt at kunne udpege de rette personer til Børnerådet uanset disses ansættelsesforhold i øvrigt.

Borgerligt ombud indebærer, at rådsmedlemmet får tjenestefrihed og har pligt til at varetage opgaven i rådet. Naalakkersuisut finder, at det at indføre borgerligt ombud i Børnerådet ikke sikrer, at den, der sidder i Børnerådet er interesseret i at sidde i Børnerådet. Det sikrer alene, at de får tjenestefri. Der er ikke i Grønland tradition for at gøre almindelig rådsdeltagelse til borgerligt ombud.

Bestyrelsen bemærker ved nuværende høring, at Børnetalsmandens ret til at få indsigt i dokumenter m.v. hos organisationer m.v. bør præciseres. Bestyrelsen finder, at medlemmer af IMAK ikke må være i tvivl om, at oplysninger vedrørende de enkelte medlemmer ikke udleveres til tredjepart.

Det bemærkes, at Børnetalsmanden alene kan indhente oplysninger, der er relevante for Børnetalsmandens virke. Såfremt der er tale om personfølsomme oplysninger, skal disse anonymiseres, medmindre Børnetalsmanden har fået samtykke fra den, som oplysningen vedrører. Børnetalsmanden vil således ikke kunne få personfølsomme oplysninger udleveret, der kan spores tilbage til den oplysningen omhandler.

SIK

SIK henviser til sit tidligere høringssvar og anbefaler varmt et initiativ om, at grønlandske børn bør have sin egen "talsmand".

SIK finder, at en Børnetalsmand, et Børneråd og Videnscenter om Børn og Unge vil være med til at sikre, at indsatsen for børn og unge forstærkes yderligere samtidig med, at der med etableringen af organet sikres større fokus på børn og unges forhold her i landet.

SIK bemærker samtidig, at medlemmer af Børnerådet også omfatter organisationer, der virker indenfor børns opvækstvilkår. SIK pointerer, at SIK har stor interesse i arbejdet og derfor gerne engagerer sig ved eventuelt at deltage i et kommende råd.

SIK ser frem til, at også Grønland tiltræder og indgår i de bestemmelser, som også det omgivende verdenssamfund har udarbejdet.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1.

Lovens formål er at fremme børns rettigheder og interesser i samfundet.

Formålet søges opnået ved at oprette en børnerettighedsinstitution, der består af en Børnetalsmand, et Børneråd, et sekretariat. Børnetalsmanden skal være et centralt og uafhængigt omdrejningspunkt for alle børn.

Børnetalsmanden skal arbejde på at fremme børns rettigheder og interesser, samt rette fokus på og informere om børns vilkår i samfundet, jf. nærmere bemærkningerne til § 8.

Loven finder anvendelse både overfor det offentlige og overfor det private. Dette er nødvendigt for at opnå formålet med loven, som er at fremme børns rettigheder overalt i samfundet, både i det offentlige og i det private.

Til stk. 2.

Lovens formål skal ses i sammenhæng med, at Grønland har tiltrådt FN's Konvention om Barnets Rettigheder af 20. november 1989 (FN's Børnekonvention), og dermed har en forpligtelse til at sikre, at Grønland lever op til konventionens bestemmelser. Lovforslaget skal være med til at sikre, at børns rettigheder som beskrevet i konventionen, bliver overholdt i Grønland.

Børnerettighedsinstitutionen bygger på Paris-princippet af 20. december 1993 og anbefalingerne fra FN's Børnekomite om nationale menneskerettighedsinstitutioner.

Til § 2

Til stk. 1.

Loven finder anvendelse på alle børn og unge under 18 år, der opholder sig i Grønland. Det er ikke afgørende, om barnet har fast bopæl i landet eller alene opholder sig i landet i en kortere periode.

Det anses for naturligt, at den øvre grænse for begrebet børn i denne inatsisartutlov trækkes ved opnået myndighedsalder, 18 år. Begrundelsen for dette er, at når man er 18 år, er man valgbar og har stemmeret. Fra da af har man således de formelle forudsætninger for at varetage sine interesser selv.

Børn i alderen 14-18 år, også kaldet unge, er således også omfattet af Børnetalsmandens arbejde. Selv om denne aldersgruppe i stor udstrækning vil kunne organisere sig og udtrykke sin mening, sådan at den selv kan varetage sine interesser, findes der tilfælde, hvor aldersgruppen står svagt. Dette gælder særligt i spørgsmål, der angår medbestemmelse i forvaltningssammenhæng og ved planlægning af fritidstilbud m.v.

Alle børns interesser skal varetages, herunder også f.eks. børn med handicap og andre børn med særlige behov.

Til stk. 2.

Inatsisartutloven finder endvidere anvendelse på personer, der har fast bopæl i Grønland og er i efterværn i henhold til lovgivningen om hjælp til børn og unge. Personer, der er i efterværn, er typisk mellem 15-26 år. Det er unge personer, der typisk har tilbragt deres barndom og ungdom i anbringelsesforløb. Det kan således være sårbare og udsatte personer, der ligeledes kan have brug for, at Børnetalsmanden taler deres sag.

FN's Konvention om Barnets Rettigheder omfatter børn under 18 år, medmindre barnet bliver myndigt tidligere efter den lov, der gælder for barnet. Denne inatsisartutlov omfatter således en bredere målgruppe.

Personer, der er omfattet af denne bestemmelse, er i denne inatsisartutlov omfattet af begrebet børn.

Til § 3

Modellen for børnerettighedsinstitutionen tager udgangspunkt i Paris-principperne og anbefalingerne fra FN's Børnekomite. Den rummer en samlet institution, der inkluderer en Børnetalsmand, et Børneråd og et sekretariat. Børnetalsmanden er institutionens repræsentant udadtil.

Hensigten er at skabe en politisk uafhængig institution med et stærkt mandat og en bred ekspertise, der aktivt kan bidrage til at styrke vilkårene for børn i Grønland.

Børnerettighedsinstitutionen skal samarbejde med myndigheder, institutioner, NGO'er (Non-governmental organization) og rådgivningsorganer på børneområdet ved f.eks. at bidrage til vidensdeling og kompetenceudvikling indenfor børneområdet.

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut nedsætter en børnerettighedsinstitution. Børnerettighedsinstitutionen består af en Børnetalsmand, et Børneråd og et sekretariat.

Til stk. 2.

Børnerettighedsinstitutionen er en institution under Selvstyret. Dette indebærer, at børnerettighedsinstitutionen er undergivet de til enhver tid gældende regler og anvisninger vedrørende Selvstyrets budget- og bevillingssystem, jf. nærmere bemærkningerne til §§ 20-24. Børnerettighedsinstitutionen vil endvidere være omfattet af de gældende regler om revision af Selvstyrets regnskaber.

Formelt vil børnerettighedsinstitutionen sortere økonomisk under Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling. Ud over denne formelle tilknytning til departementet, er børnerettighedsinstitutionen et frit og politisk uafhængigt organ.

Politisk uafhængighed er en nødvendig forudsætning for børnerettighedsinstitutionens virksomhed, idet den indebærer, at børnerettighedsinstitutionen kan forholde sig kritisk i forhold til offentlige myndigheder og Inatsisartut.

Børns retsstilling fastlægges ofte direkte eller indirekte af departementerne, Naalakkersuisut eller Inatsisartut. Derfor er det vigtigt, at Børnetalsmanden står frit til at afgive uafhængige udtalelser også om disse organers afgørelser og fastsættelse af regler. Endvidere skal Børnetalsmanden efter § 8, stk. 2, nr. 3 have en monitorerende funktion, hvilket også tilsiger at instruktionsadgangen afskæres.

Den politiske uafhængighed indebærer, at Naalakkersuisut og Inatsisartut ikke har instruktionsbeføjelse over for børnerettighedsinstitutionen. Naalakkersuisut og Inatsisartut har således heller ikke mulighed for at omgøre udtalelser afgivet af Børnetalsmanden, ligesom de ikke skal føre løbende tilsyn med børnerettighedsinstitutionens virksomhed.

Til § 4

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at der skal udpeges en Børnetalsmand. Børnetalsmanden leder børnerettighedsinstitutionen, og er formand for Børnerådet.

Børnerettighedsinstitutionen personificeres ved Børnetalsmanden.

Det, at offentligheden, herunder især børn, kan identificere børnerettighedsinstitutionen med en bestemt person, skal være med til at styrke respekten for institutionen og dens uafhængige status. Det skal endvidere gøre det mere forståeligt for børn, hvem der repræsenterer dem, og hvor de kan henvende sig, hvis de føler, deres rettigheder bliver krænket eller truet.

Der henvises til bemærkningerne til §§ 8-13 om Børnetalsmandens nærmere opgaver og kompetencer.

Om Børnetalsmanden henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 2.

Om forholdet mellem Børnetalsmanden og Ombudsmanden for Inatsisartut, domstolene og de administrative myndigheder, henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 2.2. og 2.3.

Til stk. 2.

Børnetalsmanden ansættes af Naalakkersuisut på fuld tid efter stillingsopslag og på åremål og med aflønning i henhold til gældende ansættelsesretlige bestemmelser herom. For så vidt angår Børnetalsmandens afsættelse inden for den 3-årige periode henvises til stk. 3.

Børnetalsmanden åremålsbeskikkes for en periode på 3 år og kan kun sidde i to perioder. Ingen kan således være Børnetalsmand for mere end 6 år tilsammen.

En 3-årig periode er begrundet i, at Børnetalsmandens sagsområde er omfattende, og at den opgave, som er tiltænkt gennem oplysning, opklaring, undersøgelse, udtalelser og formidling m.v., gør det påkrævet med en funktionstid, som muliggør en høj aktivitet hele tiden.

Den samlede funktionstid må ikke overstige 6 år. Baggrunden for dette er, at evnen til nytænkning og initiativ er en væsentlig egenskab for Børnetalsmanden.

Børnetalsmanden skal have særlig viden om børns forhold, og have forudsætninger for at skabe kontakt til børn på tværs af sociale, kulturelle, religiøse og andre skel. Børnetalsmanden skal endvidere have faglige kompetencer, som modsvarer Børnetalsmandens opgaver.

Det er ikke påkrævet, at Børnetalsmanden er jurist. Børnetalsmanden skal naturligvis følge med i, at lovgivning, som angår børns interesser, er i overensstemmelse med de forpligtelser Grønland har i henhold til FN's Børnekonvention og forvaltes i overensstemmelse med de forpligtelser, Grønland har i henhold til Børnekonventionen, men det er de administrative myndigheder, som har ansvaret for love, der hører til deres område. Det behov, der må være for sagkyndighed i specielle retninger, kan varetages ved ansættelse af personale i sekretariatet, se hertil bemærkningerne til § 17 om sekretariatet.

Til stk. 3.

Bestemmelsen regulerer i hvilke tilfælde Børnetalsmanden kan afsættes. Bestemmelsen skal sikre børnerettighedsinstitutionens politiske uafhængighed ved, at det klart fremgår, i hvilke tilfælde Børnetalsmanden kan afsættes.

Naalakkersuisuts beslutning om afsættelse af Børnetalsmanden kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Såfremt Børnetalsmanden afsættes i henhold til denne bestemmelse, vil udpegning af en ny Børnetalsmand for den resterende periode ske i henhold til § 4, stk. 1 og 2.

De i punkt 1-4 nævnte betingelser er udtømmende.

Til nr. 1.

Med grov forsømmelse ved udøvelsen af Børnetalsmandens opgaver forstås, at det er dokumenteret gennem flere ensartede fejl, at Børnetalsmanden ikke er tilstrækkelig fagligt kvalificeret inden for Børnetalsmandens opgaver. En enkelt alvorlig fejl kan også tydeliggøre, at Børnetalsmanden har grundlæggende faglige mangler.

Med grov forsømmelse ved udøvelsen af Børnetalsmandes opgaver kan endvidere forstås, at Børnetalsmanden gentagne gange og uden gyldig grund ikke møder op til Børnerådets møder.

Det er alene situationer, hvor der er tale om en vis kvalificeret grovhed fra Børnetalsmandens side, der vil kunne føre til en afsættelse af Børnetalsmanden. Samtidig skal de flere ensartede fejl eller den enkelte alvorlige fejl give grund til at antage, at Børnetalsmanden ikke fremtidig vil udøve Børnetalsmandens virksomhed på forsvarlig måde.

Til nr. 2.

Med handlen på en måde, der i betydelig grad svækker tilliden til, at Børnetalsmanden vil udføre Børnetalsmandens opgaver på betryggende vis forstås, f.eks. at Børnetalsmanden får en dom for berigelsesforbrydelse eller vold. Det kan også være dokumentation for, at Børnetalsmanden misbruger børnerettighedsinstitutionens økonomiske midler eller i øvrigt misbruger sin stilling for egen eller andres vindings skyld. Ligeledes vil det, at Børnetalsmanden møder alkoholpåvirket op på arbejde være at handle på en måde, der i betydelig grad svækker tilliden til, at Børnetalsmanden vil udføre Børnetalsmandens opgaver på betryggende vis.

Til nr. 3.

Det er en lægelig vurdering, hvorvidt der er tale om en varig fysisk eller psykisk lidelse.

Naalakkersuisut kan alene anmode Børnetalsmanden om indhentelse af lægeerklæring, såfremt der er sandsynlighed for, Børnetalsmanden er ramt af varig fysisk eller psykisk sygdom, der bevirker, at Børnetalsmanden ikke kan magte udøvelsen af opgaver i henhold til denne inatsisartutlov.

Til nr. 4.

Børnerådets indstilling om afsættelse skal indgives skriftligt. Indstillingen skal være begrundet og med 6 medlemmers underskrift. Børnetalsmanden selv vil være inhabil i relation til Børnerådets afgivelse af indstilling. Det er således en forudsætning for afsættelse af Børnetalsmanden i medfør af denne bestemmelse, at der er enighed herom blandt samtlige Børnerådets øvrige 6 medlemmer.

Det er et krav, at Naalakkersuisut grundigt undersøger, om der er hold i påstanden fra medlemmerne af Børnerådet, inden Naalakkersuisut beslutter, om Børnetalsmanden skal afsættes på baggrund af indstillingen.

Indstillingen om afsættelse skal sendes til Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling.

Til § 5

Til stk. 1.

Børns interesser gør sig gældende på et meget stort område, og det kan være svært for en Børnetalsmand at have tilstrækkelig sagkyndighed på hele området. Børnetalsmanden kan derfor have stor nytte af de synspunkter, idéer og råd, som et Børneråd kan give.

Bestemmelsen fastslår derfor, at der nedsættes et Børneråd i tilknytning til Børnetalsmanden. Børnerådet skal fungere som et rådgivende organ for Børnetalsmanden og bistå denne med råd og viden vedrørende børn inden for de områder, medlemmerne er udpeget i forhold til. Børnerådet skal endvidere bistå Børnetalsmanden med at udvikle børnerettighedsinstitutionens strategier på børneområdet, herunder eksempelvis strategier, der sikrer kontakt til og kommunikation med børn. Herudover har Børnerådet til opgave at fastsætte

Børnetalsmandens årlige fokus- og indsatsområder med udgangspunkt i Børnetalsmandens lovfæstede opgaver.

Når der refereres til Børnerådet i denne bestemmelse, og i lovforslaget i øvrigt, menes der Børnerådets øvrige medlemmer set i forhold til Børnetalsmanden, medmindre andet fremgår særskilt. Hensigten med dette er, at skabe særskilt fokus på Børnetalsmanden, og for at skelne mellem Børnetalsmandens særskilte opgaver og Børnetalsmandens opgaver som medlem af Børnerådet.

Med henblik på at sikre, at Børnerådet består af medlemmer som har vist særlig interesse, kundskab og forståelse for børns situation, samt at der er den fornødne ekspertise i Børnerådet, er der fastsat et kriterium om, at medlemmerne tilsammen skal repræsentere en bred indsigt i anliggender om børns opvækst og udvikling, skoleliv, kultur- og fritidsliv, sundhed, retsstilling og børn med særlige behov. Oprensningen er ikke udtømmende.

Sammensætningen af Børnerådet skal først og fremmest sikre en bred og tværfaglig indsigt i spørgsmål om børns vilkår og rettigheder. Sammensætningen vil endvidere sikre et Børneråd, som både kan og vil hjælpe Børnetalsmanden i dennes arbejde.

Medlemmerne sidder i Børnerådet med et personligt mandat, og repræsenterer således ikke eventuelle arbejdspladser, foreninger m.v., de måtte være tilknyttet.

Børnerådets medlemmer udpeges af Naalakkersuisut efter de i § 6 nævnte bestemmelser.

Naalakkersuisut skal sikre, at der udpeges kandidater, der har indgående indsigt og faglig kompetence i de i denne bestemmelse nævnte kompetenceområder.

Om Børnerådets nærmere opgaver henvises der til bemærkningerne til §§ 14-16.

Til stk. 2.

Børnerådet består af 6 medlemmer, samt Børnetalsmanden, der er formand for Børnerådet. For at sikre en hensigtsmæssig arbejdsform, bør Børnerådet ikke være stort. Børnerådet bør derfor ikke bestå af flere end 7 medlemmer tilsammen.

Børnerådet er repræsenteret udadtil ved Børnetalsmanden, og skal arbejde for at fremme børns vilkår og rettigheder med udgangspunkt i FN's Børnekonvention. Fordelen ved at have én meget klar profil på området er, at det bliver forståeligt for børn, hvem der repræsenterer dem, og hvor de kan henvende sig, hvis de føler, deres rettigheder bliver krænket eller truet.

Børnerådets medlemmer er ikke ansat, men deltager i Børnerådets arbejde i det omfang, det kræves.

Børnerådets medlemmer ydes vederlag for deres arbejde i henhold til Landstingslov nr. 22 af 18. december 2003 om vederlag m.v. til medlemmer af Landstinget og Landsstyret m.v., jf. § 21.

Til stk. 3.

Medlemmerne af Børnerådet udpeges for en 3-årig periode. Medlemmerne fungerer, indtil nyt medlem er udpeget.

Genbeskikkelse kan ske 1 gang. Medlemmerne kan således alene sidde i 6 år tilsammen. Begrundelsen for en 3-årig periode er den samme som for Børnetalsmanden. Der er tale om et omfattende sagsområde. Den opgave, der er tiltænkt gennem opklaring, oplysning og undersøgelser m.v. gør det nødvendigt med en funktionstid som muliggør en høj aktivitet hele tiden.

Evnen til nytænkning og initiativ er en væsentlig egenskab for Børnerådet. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt, at Børnerådet genbeskikkes mere end en gang.

Til stk. 4.

Naalakkersuisut udpeger et nyt medlem blandt de sidst indstillede kandidater, når et tidligere udpeget medlem frafalder. Bestemmelsen forudsætter, at der er flere indstillede kandidater, end der er medlemmer af Børnerådet.

Bestemmelsen skal sikre, at der ikke bruges unødvendige ressourcer ved at gennemgå en ny indstillingsprocedure, jf. § 6, når et medlem frafalder.

Det nye medlem udpeges for resten af det tidligere medlems periode. Såfremt Naalakkersuisut ikke finder en egnet kandidat blandt de sidst indstillede kandidater, må der startes en ny indstillingsprocedure for det nye medlem.

Ved frafald forstås eksempelvis et medlems dødsfald, eller at et medlem flytter fra Grønland. Bestemmelsen finder endvidere anvendelse på medlemmer, der ophører deres virksomhed i Børnerådet i henhold til § 7.

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om indstilling af kandidater, jf. § 6, stk. 4.

Til § 6

Bestemmelsen omhandler kandidater til Børnerådet.

Bestemmelsen skal sikre, at Børnerådet er sammensat af medlemmer, der tilsammen udgør en bred og tværfaglig indsigt i spørgsmål om børns vilkår og rettigheder, og som har vist særlig interesse, kundskab og forståelse for børns situation.

Dette vil sikre et råd, der har den fornødne ekspertise, og som både kan og vil hjælpe Børnetalsmanden i dennes arbejde.

Medlemmer af Børnerådet udpeges på baggrund af deres faglige kompetencer. Medlemmerne sidder i Børnerådet med et personligt mandat, og repræsenterer således ikke arbejdspladser, foreninger m.v., de måtte være tilknyttet.

Til stk. 1.

Organisationer og foreninger m.v., der arbejder med børns vilkår, kan indstille kandidater til Børnerådet. Naalakkersuisut udpeger 3 kandidater efter indstilling fra organisationerne og foreningerne m.v.

Med organisationer og foreninger m.v., der arbejder med børns vilkår, forstås organisationer og foreninger, der ikke er en del af det offentlige. F.eks. NGO'er, sportsforeninger eller landsorganisationer for elevråd på uddannelsesinstitutioner.

De indstillingsberettigede organisationer og foreninger m.v. vælger frit hvem, de vil indstille til Børnerådet, dog skal betingelserne i § 6, stk. 3, være opfyldt. Medlemmerne sidder i Børnerådet med et personligt mandat, og repræsenterer således ikke eventuelle arbejdspladser, foreninger m.v., de måtte være tilknyttet eller indstillet af.

Naalakkersuisut afgør endeligt, hvilke organisationer, foreninger m.v., der er indstillingsberettigede, jf. nærmere bemærkningerne til § 6, stk. 5.

Bestemmelsen sikrer, at civilsamfundet er repræsenteret i Børnerådet.

Til stk. 2.

Øvrige kandidater end de i stk. 1. nævnte, udpeges blandt kandidater indstillet fra offentlige myndigheder og offentlige og private institutioner for børn.

Med offentlige myndigheder forstås offentlige forvaltningsenheder, der har en lovudøvende funktion inden for rammerne af Selvstyret eller [kommunerne](#). Eksempelvis er departementer, [styrelser](#) og forvaltninger offentlige myndigheder. Domstolene, Inatsisartut og statens forvaltningsmyndigheder i Grønland falder udenfor.

Med offentlige og private institutioner for børn forstås eksempelvis skoler, børnehjem, sygehus, børnehaver, fritidshjem m.v.

Til stk. 3.

Bestemmelsen fastslår, at der alene kan indstilles kandidater, der har indgående indsigt og faglig kompetence i et eller flere af de i § 5, stk. 1, nævnte kompetenceområder.

De indstillingsberettigede offentlige myndigheder, offentlige og private institutioner samt organisationer og foreninger m.v. sørger for, at der alene indstilles kompetente kandidater i henhold til denne bestemmelse.

Naalakkersuisut skal ved udpegning af kandidater sikre sig, at kandidaterne er indstillet i henhold til denne bestemmelse.

Til stk. 4.

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser om indstilling af kandidater til Børnerådet, herunder nærmere kriterier for hvilke organisationer og foreninger m.v., samt hvilke offentlige myndigheder og offentlige og private institutioner, der kan indstille kandidater til Børnerådet. Naalakkersuisut kan endvidere fastsætte nærmere bestemmelser om kriterier for udvælgelsen af kandidater til Børnerådet.

Til stk. 5.

Bestemmelsen indebærer, at Naalakkersuisut kan udarbejde en liste over hvilke organisationer, foreninger m.v., der kan indstille kandidater til Børnerådet, hvis det anses for hensigtsmæssigt. En sådan liste skal være offentligt tilgængeligt og bør opdateres jævnligt.

Beslutningen om hvilke organisationer og foreninger m.v., samt hvilke offentlige myndigheder og offentlige og private institutioner, der kan indstille kandidater til Børnerådet, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Til § 7

Bestemmelsen regulerer i hvilke tilfælde et medlem af Børnerådet kan afsættes. Bestemmelsen skal sikre børnerettighedsinstitutionens politiske uafhængighed, ved at det klart fremgår i hvilke tilfælde et medlem af Børnerådet kan afsættes. Bestemmelsen vedrører ikke afsættelse af formanden for Børnerådet, Børnetalsmanden, idet afsættelse af Børnetalsmanden er reguleret i § 4, stk. 3.

Naalakkersuisuts beslutning om afsættelse af medlemmet af Børnerådet kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Såfremt et medlem afsættes i henhold til denne bestemmelse, vil en udpegning af et nyt medlem for den resterende periode ske i henhold til § 5, stk. 4.

De i punkt 1-4 nævnte betingelser er udtømmende.

Til nr. 1.

Med grov forsømmelse ved udøvelsen af medlemmets opgaver forstås, at det er dokumenteret gennem flere ensartede fejl, at medlemmet ikke er tilstrækkelig fagligt kvalificeret inden for medlemmets opgaver. En enkelt alvorlig fejl kan også tydeliggøre, at medlemmet har grundlæggende faglige mangler.

Med grov forsømmelse ved udøvelsen af medlemmets opgaver kan endvidere forstås, at medlemmet gentagne gange og uden gyldig grund ikke møder op til Børnerådets møder.

Det er alene situationer, hvor der er tale om en vis kvalificeret grovhed fra medlemmets side, der vil kunne føre til en afsættelse af medlemmet. Samtidig skal de flere ensartede fejl eller den enkelte alvorlige fejl give grund til at antage, at medlemmet ikke fremtidig vil udøve medlemmets virksomhed på forsvarlig måde.

Til nr. 2.

Med handlen på en måde, der i betydelig grad svækker tilliden til, at medlemmet vil udføre medlemmets opgaver på betryggende vis forstås, f.eks. at medlemmet får en dom for vold mod børn. Ligeledes vil det, at medlemmet møder alkoholpåvirket op på Børnerådets møder være at handle på en måde, der i betydelig grad svækker tilliden til, at medlemmet vil udføre medlemmets opgaver på betryggende vis.

Til nr. 3.

Det er en lægelig vurdering, hvorvidt der er tale om en varig fysisk eller psykisk lidelse.

Naalakkersuisut kan alene anmode medlemmet af Børnerådet om indhentelse af lægeerklæring, såfremt der er sandsynlighed for, medlemmet er ramt af varig fysisk eller psykisk sygdom, der bevirker, at medlemmet ikke kan magte udøvelsen af opgaver i henhold til denne inatsisartutlov.

Til nr. 4.

Børnerådets indstilling om afsættelse skal indgives skriftligt. Indstillingen skal være begrundet og med 6 medlemmers underskrift. Det medlem, som indstilles til afsættelse, vil selv være inhabil i relation til Børnerådets afgivelse af indstilling. Det er således en forudsætning for afsættelse af det pågældende medlem i medfør af denne bestemmelse, at der er enighed herom blandt samtlige Børnerådets øvrige 6 medlemmer, herunder Børnetalsmanden.

Børnetalsmanden vil således kunne være med til at indbringe spørgsmålet om et andet medlems afsættelse til Naalakkersuisut som led i Børnetalsmandens rådsfunktion. Dette er nødvendigt for at sikre Børnetalsmanden et minimum af indflydelse på Børnerådets sammensætning, idet Børnetalsmandens arbejde i væsentlig grad afhænger af et Børneråd, der kan fungere.

Det må forventes, at Børnerådet har forsøgt at løse problemet internt i Børnerådet, inden sagen indbringes til Naalakkersuisut.

Det er et krav, at Naalakkersuisut grundigt undersøger, om der er hold i påstanden fra medlemmerne af Børnerådet, inden Naalakkersuisut beslutter, om medlemmet af Børnerådet på baggrund af indstillingen skal afsættes.

Indstillingen om afsættelse skal sendes til Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling.

I øvrigt må det forventes af Børnerådets medlemmer, at de:

- har fagligt kendskab til det kompetenceområde, de udpeges i
- opfører sig med den værdighed, hvervet kræver, såvel i som uden for udførelsen af hvervet
- medvirker aktivt til opfyldelse af Børnerådets opgaver
- indgår positivt i samarbejdet med Børnetalsmanden og sekretariatet om planlægningen af børnerettighedsinstitutionens arbejde og aktiviteter
- indgår på de præmisser, som Børnerådet arbejder ud fra i henhold til denne lov
- udtræder af Børnerådet, hvis de besidder andre hverv, der kan være i konflikt med arbejdet i Børnerådet

Til § 8

Til stk. 1.

Bestemmelsen omhandler Børnetalsmandens opgaver. Bestemmelsen skal forstås bredt. Stk. 2 og stk. 3, præciserer, hvilke opgaver Børnetalsmanden særligt skal varetage.

Børnetalsmanden skal med Børnerådet som rådgiver, arbejde for, at der bliver taget tilbørligt hensyn til børns offentlige og private rettigheder og interesser på alle samfundsområder. Børnetalsmanden skal endvidere rette fokus på og informere om børns vilkår.

Vilkår skal forstås bredt og omfatter alle sociale, økonomiske, sundhedsmæssige og kulturelle vilkår, som børn lever under. Med vilkår forstås også levevilkår og opvækstvilkår.

Børnetalsmandens særlige kompetencer i lovens §§ 11-13 bidrager til, at Børnetalsmanden kan udføre sine opgaver i henhold til denne bestemmelse. Eksempelvis kan Børnetalsmanden fremme børns rettigheder og interesser ved at udtale sig om forhold, som Børnetalsmanden

finder, er hensigtsmæssige eller uhensigtsmæssige for børns vilkår. Børnetalsmanden kan alene udtale sig om forhold, der omhandler børn generelt, men ikke om forhold, der omhandler et konkret barn (personsager), jf. nærmere bemærkningerne til § 11, stk. 2.

Børnetalsmanden kan endvidere fremme børns rettigheder og interesser ved at undersøge, opklare, oplyse, yde råd og vejledning og formidle viden om børns rettigheder, interesser og vilkår.

Bestemmelsen forudsætter, at Børnetalsmanden for at kunne løse sine opgaver efter denne bestemmelse løbende skal gøre sig bekendt med børns vilkår, gældende lovgivning, der vedrører børns rettigheder, og hvordan eksisterende tiltag for at fremme børns retssikkerhed og interesser virker.

Bestemmelsen forudsætter endvidere, at Børnetalsmanden skal inddrage børns synspunkter og tanker i sit arbejde.

Til stk. 2.

Bestemmelsen udfylder den generelle bestemmelse i stk. 1 og omhandler nogle særlig vigtige opgaver for Børnetalsmanden. Punkterne i nr. 1-6 er ikke udtømmende.

Til nr. 1.

Børnetalsmanden skal være en aktiv fortaler for alle børn og sikre deres ret til at klage, deres adgang til at klage og deres ret til at blive hørt. Børnetalsmanden skal have særligt fokus på udsatte børns vilkår og børn med særlige behov.

Børnetalsmanden skal tilbyde alle børn råd og vejledning vedrørende børns rettigheder og børns klageadgang. Det vil sige, at Børnetalsmanden på en synlig og tilgængelig måde skal stå til rådighed for alle børn, så de får den nødvendige hjælp til at komme videre med en given problemstilling.

Børnetalsmandens arbejde skal tage udgangspunkt i, at børns retsstilling i samfundet i praksis ofte er mangelfuld. De eksisterende klageadgange i samfundet har ikke nødvendigvis værktøjerne til at håndtere henvendelser fra børn og er i praksis rettet mod voksne. Derfor har børn behov for råd og vejledning, så de kan drage fordel af de rettigheder, de har.

Til nr. 2.

Bestemmelsen er ikke udtømmende for så vidt angår modtagergruppen. Alle offentlige og private, der har behov for information, f.eks. andre forvaltningsorganer, kommuner, foreninger eller forældre, kan ydes råd og vejledning.

For så vidt angår personlige oplysninger, skal det bemærkes, at Børnetalsmanden har tavshedspligt efter gældende regler, jf. nærmere § 19.

Til nr. 3.

Bestemmelsen indebærer, at Børnetalsmanden skal monitorere, at lovgivning og praksis, der berører børn direkte eller indirekte, er i overensstemmelse med de forpligtelser, Grønland har i henhold til FN's Børnekonvention.

Med monitorering forstås systematisk overvågning. Begrebet skal i øvrigt forstås i overensstemmelse med FN's fortolkning af begrebet med hensyn til Paris Principperne.

Børnetalsmanden skal f.eks. monitorere, om lovgivning, der sikrer Grønlands forpligtelser i henhold Børnekonventionen, tilsidesættes, og monitorere, om der udvikler sig praksis, der er i uoverensstemmelse med Grønlands forpligtelser i henhold Børnekonventionen, der hvor der mangler regler på området.

Børnetalsmanden skal med andre ord sikre, at lovgivning i Grønland tilstrækkeligt tilgodeser børns behov og rettigheder og er hensigtsmæssig i forhold til sikring af gode vilkår for børn.

Såfremt Børnetalsmanden finder, at lovgivning eller praksis ikke er i overensstemmelse med de forpligtelser, Grønland har i henhold til Børnekonventionen, skal Børnetalsmanden gøre opmærksom herpå med de beføjelser, Børnetalsmanden er blevet tildelt.

Med lovgivning forstås love og andre retsregler, der ikke er lov i formel forstand, f.eks. forskrifter, bekendtgørelser og almindelige retsprincipper m.v.

Med lovgivning, der berører børn direkte eller indirekte, forstås lovgivning, der ikke alene omfatter regler, som helt konkret omhandler børn, som f.eks. adoptionslov eller landstingsforordning om hjælp til børn og unge, men også lovgivning, som kan have konsekvenser for børn, f.eks. strafferetlige regler.

Bestemmelsen omhandler praksis udført af offentlige myndigheder, offentlige og private institutioner, samt organisationer og foreninger m.v. Det er ikke et krav, at offentlige myndigheder, offentlige og private institutioner, samt organisationer og foreninger m.v. er beskæftiget med børns vilkår, rettigheder eller lignende. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 12, stk. 3.

Til nr. 4.

Børnekonventionens retningslinjer giver vejledning i hvilke forhold, der er tale om, og hvordan Børnetalsmanden skal vurdere forholdene.

Bestemmelsen indebærer, at Børnetalsmanden skal følge med i samfundsudviklingen og vurdere forhold, der kan have en u hensigtsmæssig indvirkning på børns udviklingsmuligheder, herunder børns psykiske og fysiske helbred.

Der kan f.eks. være tale om samfundsmæssige eller miljømæssige ændringer, som spiller en rolle i samfundet generelt. F.eks. kan større projekter, som oprettelse af f.eks. miner og boreplatforme have indvirkning på børns vilkår, idet børn kan risikere at skulle flytte eller være væk fra deres forældre i længere tid ad gangen, ligesom der kan være miljømæssige ændringer, der vil kunne berøre børnene.

Såfremt Børnetalsmanden bliver opmærksom på forhold i samfundsudviklingen generelt, som kan have en u hensigtsmæssig indvirkning på børns udviklingsmuligheder, herunder børns sundhed, skal Børnetalsmanden gøre opmærksom på forholdene.

Til nr. 5.

Der er tiltænkt Børnetalsmanden en aktiv informationsrolle.

På nogle områder er mekanismerne til at sikre inddragelse og medbestemmelse særligt mangelfulde. Som følge heraf skal Børnetalsmanden være særlig opmærksom på områder,

hvor børns rettigheder står svagt, og formidle dette videre til politikere, myndigheder og borgere.

Børnetalsmanden skal ikke alene beskæftige sig med børns retssikkerhed, men også børns vilkår i bred forstand. Børnetalsmanden skal løfte debatten om børns rettigheder og vilkår op på et mere principielt plan og f.eks. inddrage filosofiske, sociologiske og psykologiske aspekter m.v.

Børnetalsmanden skal herudover yde børn råd og vejledning i, hvordan de kan deltage i en debat. F.eks. ved at oplyse, at børnene kan henvende sig til avis, radio og tv. Børnetalsmanden kan også oprette en hjemmeside, hvor børnene har mulighed for at ytre sig.

Til nr. 6.

I modsætning til nr. 3, som angår monitorering af allerede eksisterende lovgivning, gælder denne bestemmelse forslag til nye regler, som kan varetage børns retssikkerhed på en bedre måde.

Også andet end lovgivning kan tænkes at få konsekvenser for børns retssikkerhed. Blandt andet vil børns retssikkerhed i institutioner være afhængig af en tilfredsstillende bemanning. Bestemmelsen giver også Børnetalsmanden anledning til at fremme forslag af denne slags.

Børnetalsmanden forudsættes at etablere forskellige kontakt- og informationskanaler for at få bedst mulig oversigt over og kundskab om børns vilkår, således at Børnetalsmanden kan tage initiativ på områder, der har betydning for børns retssikkerhed og vilkår generelt.

Bestemmelsen forudsætter videre, at Børnetalsmanden for at kunne løse sine opgaver efter denne bestemmelse må gøre sig bekendt med, hvordan eksisterende tiltag for at fremme børns retssikkerhed og interesser virker.

Til stk. 3.

Bestemmelsen udfylder som stk. 2 den generelle bestemmelse i stk. 1 og omhandler nogle særlig vigtige opgaver for Børnetalsmanden.

Bestemmelsen er en videreførelse af § 2, stk. 1 og stk. 2 i landstingslov nr. 26 af 18. december 2003 om Videnscenter om Børn og Unge. Der er ikke tiltænkt ændringer i bestemmelsen udover, at bestemmelsen er udvidet til at omfatte udvikling af ny viden om børns vilkår, samt at det er Børnetalsmanden, der ved lovens ikrafttræden har ansvaret for, at opgaverne vil blive varetaget. I praksis vil det være sekretariatet, der vil varetage de i bestemmelsen beskrevne opgaver. Endvidere videreføres § 2, stk. 2, nr. 5, i landstingslov nr. 26 af 18. december 2003 om Videnscenter om Børn og Unge ikke, idet der er taget højde for sekretariatets mulighed for at tilknytte eksterne fagpersoner til at varetage specifikke opgaver i sekretariatet i lovens § 17, stk. 5.

Bestemmelsen fastsætter, at Børnetalsmanden, udover Børnetalsmandens opgaver i stk. 2, har til opgave at tilvejebringe, indsamle, udvikle og formidle viden med udgangspunkt i barnet, f.eks. familiemæssige, sociale, sundheds-, skole- og boligmæssige forhold til alle interesserede i Grønland.

Det er vigtigt at indsamle data om børn i Grønland, som ellers risikerer at gå tabt.

En samlet, systematisk viden om børns vilkår i Grønland giver mulighed for et mere kvalificeret beslutningsgrundlag for politikere, og mulighed for en mere kvalificeret arbejdsindsats blandt fagfolk. Den indsamlede viden kan endvidere bruges som et arbejdsredskab for fagpersoner, forskere, studerende og andre.

I artikel 4 i FN's Børnekonvention er der en forpligtelse til at gennemføre alle passende forholdsregler til gennemførelsen af de i konventionen anerkendte rettigheder. I retningslinjerne for afrapportering til konventionen er bl.a. anført, at der anmodes om information om initiativer, der er taget for at sikre systematisk indsamling af data om børn og deres fundamentale rettigheder og for at vurdere tendenser på nationalt, regionalt og lokalt niveau, samt skridt, der er taget for at udvikle mekanismer til identifikation og indsamling af relevante indikatorer, statistik, relevant forskning og anden relevant information, som danner grundlag for politikdannelsen på børnerettighedsområdet.

Lovforslaget findes ved denne bestemmelse at leve op til ovenstående.

Børnetalsmanden skal tilvejebringe viden/dokumentation i henhold til Børnerådets prioriteringer, jf. § 14, stk. 1, og bidrage til at formidle Børnerådets analyser, vurderinger, anbefalinger m.v.

Det foreslås, at den indsamlede viden om børns vilkår i Grønland gøres tilgængelig for brugere på Børnetalsmandens hjemmeside.

Bestemmelsens nr. 1-3 konkretiserer og uddyber Børnetalsmandens opgaver. Nr. 1-3 er ikke udtømmende.

Til nr. 1.

Børnetalsmanden skal indsamle og systematisere relevante data og allerede eksisterende undersøgelser, rapporter, forskningsresultater, evalueringsrapporter, statistik, forsøgsresultater m.v.

Til nr. 2.

Børnetalsmanden skal ajourføre oplysninger om børns vilkår. Dette kan f.eks. udmøntes i årlige udgivelser samt tema-udgivelser fra Børnetalsmanden. Ajourføring af oplysninger og konkrete opgaver kan omfatte evalueringsopgaver, undersøgelsesopgaver, udarbejdelse af rapporter, forskning, udarbejdelse af statistik, forsøgsresultater, m.v.

Børnetalsmanden har endvidere til opgave at udvikle ny viden om børns vilkår. Med udvikling af ny viden forstås f.eks. udredninger og udarbejdelse af undersøgelser, eksempelvis statistik og kvalitative undersøgelser som supplement til statistik.

Der er med denne bestemmelse ikke lagt op til, at Børnetalsmanden skal varetage selvstændig forskning. Udvikling af ny viden via forskning kan organiseres ved et samarbejde med universitetet eller anden forskningsinstitution. Der kan endvidere tilknyttes eksterne fagpersoner til sekretariatet til at udføre opgaver, hvor der udvikles ny viden, jf. nærmere § 17, stk. 5.

Til nr. 3.

Børnetalsmanden skal formidle viden til offentligheden, bl.a. studerende, forskere, fagfolk, politikere og andre interesserede. En systematisk viden om børns vilkår i Grønland giver mulighed for et mere kvalificeret beslutningsgrundlag for politikere, samt muligheden for en

mere kvalificeret arbejdsindsats blandt fagfolk. En systematisk viden om børns vilkår kan endvidere bruges som et arbejdsredskab for fagpersoner, forskere, studerende og andre.

Det foreslås, at den indsamlede viden om børns vilkår i Grønland gøres tilgængelig på Børnetalsmandens hjemmeside eller ved udlån fra Landsbiblioteket/Groenlandica.

Til stk. 4.

Børnetalsmanden kan alene i det omfang det ikke er muligt, undlade at inddrage børn i sit arbejde og høre børn om tiltag, som Børnetalsmanden i værksætter.

Bestemmelsen skal sikre, at Børnetalsmanden har den fornødne kontakt til børn med henblik på, at Børnetalsmandens opgaver løses med udgangspunkt i børnenes interesser.

Børnetalsmanden kan finde hjælp til at få kontakt og kommunikation med børn gennem lovens § 14, stk. 2.

Til § 9

Bestemmelsen sikrer, at Børnetalsmanden har mulighed for at varetage børns interesser i forbindelse med planlægning og udredning af iværksættelse af sådanne tiltag ved at få mulighed for at udtale sig til sagen. Bestemmelsen sikrer videre, at Børnetalsmanden løbende holdes opdateret på lovgivningsmæssige og andre tiltag, der har betydning for børns vilkår, og som ønskes iværksat i samfundet.

Med andre initiativer forstås eksempelvis udredninger og planer, der vedrører børns fysiske, kulturelle og sociale miljø f.eks. tiltag til planlægning af opførelse eller nedrivning af offentlige og private institutioner for børn.

Børnetalsmanden bør i den udstrækning, Børnetalsmanden har kapacitet til det, afgive høringsudtalelser til sådanne tiltag. Børnetalsmanden skal således kunne optræde som en repræsentant for børnene, når børns interesser berøres i planer og udredninger og lignende.

Børnetalsmanden afgør selv, om en sag er af en sådan karakter at den berører børns interesser. Børnetalsmanden skal ved denne vurdering lægge en bred norm til grund. Børnetalsmandens ret til at udtale sig er således ikke begrænset til planer og udredninger, som berører børn direkte, såsom tiltag inden for skolevæsenet, børnehaver, fritidstiltag for børn og lignende. Børnetalsmanden må også kunne udtale sig om økonomisk politik (finanslov), boligpolitik og næringspolitik, i det omfang det kan påvises at have indflydelse på børns vilkår.

Bestemmelsen indebærer, at Børnetalsmanden vil få anledning til at få indflydelse på planlægningsprocessen ved at gøre myndighederne bekendt med hensynet til børns interesser på et tidligt tidspunkt i planlægningsprocessen.

Børnetalsmanden må særligt følge med i forslag og udredninger fra forskellige offentlige organer.

Til § 10

Bestemmelsen hænger sammen med § 8, stk. 2, nr. 2, og præciserer, at Inatsisartut, Naalakkersuisut, kommunerne og andre offentlige myndigheder kan rådføre sig med

Børnetalsmanden i alle spørgsmål af generel karakter, der har betydning for børns vilkår i samfundet, bl.a. for at sikre at børns rettigheder og interesser tilgodeses i samfundets planlægning.

Efter bestemmelsen kan såvel politiske instanser som forvaltningsorganer henvende sig. De politiske instanser og forvaltningsorganerne bestemmer selv, hvornår de finder det relevant at henvende sig.

Det bemærkes, at Børnetalsmanden skal høres i forbindelse med lovgivningsinitiativer og andre initiativer, der har betydning for børns rettigheder og vilkår, jf. § 9.

Til § 11

Til stk. 1.

Børnetalsmanden kan udtale sig frit om spørgsmål, der vedrører Børnetalsmandens arbejdsområde. Børnetalsmanden kan med andre ord udtale sig om alle spørgsmål, der vedrører børns vilkår, rettigheder og interesser, jf. nærmere § 8. Børnetalsmanden er dog underlagt tavshedspligt, jf. § 19, og kan ikke udtale sig i konkrete personsager, jf. nærmere bemærkningerne til stk. 2, nedenfor.

Børnetalsmanden kan handle af egen drift eller efter henvendelse. Børnetalsmanden har ingen pligt til at afgive udtalelse i sager, Børnetalsmanden får forelagt, jf. nærmere bemærkningerne til stk. 3, nedenfor og bemærkningerne til § 18, stk. 2.

Børnetalsmanden bestemmer selv, hvem udtalelsen skal rettes til. Adressaten kan eksempelvis være offentlige forvaltningsorganer på forskellige niveauer, private organisationer, forretningsdrivende m.v. Børnetalsmanden har dermed ikke pligt til f.eks. altid at rette sine udtalelser til forvaltningsorganer, men kan gå til private, til pressen osv. i sager, hvor det virker mest hensigtsmæssigt.

Børnetalsmanden kan give udtalelsen den form, som Børnetalsmanden selv ønsker. Børnetalsmanden kan således selv finde den mest effektive måde at præsentere sin mening på, f.eks. gennem pressemeddelelser, foredrag, interview og deltagelse i debatter og fjernsynsprogrammer.

Udtalelserne er ikke juridisk bindende, dvs. de har ikke karakter af afgørelser, men er derimod vejledende overfor modtageren. Det vil have stor betydning for børnerettighedsinstitutionen, at Børnetalsmandens udtalelser hovedsageligt bliver fulgt, eller i det mindste har en vis gennemslagskraft. Dette gør sig særligt gældende i forhold til de sager, som hører ind under Børnetalsmandens såkaldte monitoreringsfunktion, jf. lovforslagets § 8, stk. 2, nr. 3.

Børnetalsmanden har ikke myndighed til at afgøre sager, eller omstøde forvaltningsafgørelser. En sådan myndighed ville kunne skabe uklare kompetenceforhold.

Børnetalsmanden kan ligeledes ikke udtale sig om lovligheden af et forhold, når forholdet er afgjort af domstolene eller er bragt ind for domstolene til afgørelse. Børnetalsmanden kan heller ikke udtale sig i sager, som er under politietforskning, hvor børn kan være blevet udsat for en strafbar handling, såfremt nogen er mistænkt eller sigtet i sagen. Børnetalsmanden kan dog kritisere den faktiske og retslige tilstand, som domstolenes afgørelse eller politiets efterforskning afdækker.

Børnetalsmanden kan udtale sig om eksempelvis bestemte kommuners børnepolitik. Dette kan føre til, at Børnetalsmanden kommer ind på områder, hvor der hersker uenighed i kommunen. Børnetalsmanden må optræde balanceret og saglig i disse sager, og foretage sin vurdering på grundlag af alle tilgængelige oplysninger.

Børnetalsmandens opgaver og kompetencer, som de er defineret i denne lov, vil således stille store krav til forsvarlig sagsbehandling.

Til stk. 2.

Børnetalsmanden kan udtale sig om forhold af egen drift eller efter henvendelse fra andre. Henvendelser fra børn skal have førsteprioritet. Der er ingen begrænsning i hvem, der kan henvende sig til Børnetalsmanden. Enhver kan henvende sig til Børnetalsmanden, uanset alder. Det er en selvfølgelighed, at Børnetalsmanden tager henvendelser fra børn alvorligt.

Det er ikke påkrævet, at den, der henvender sig til Børnetalsmanden, har retlig klageinteresse. Det er heller ikke en betingelse, at den, der henvender sig til Børnetalsmanden har udtømt sine klagemuligheder. Det må forventes, at Børnetalsmanden må give en udstrakt information om og formidling til rette behandlingsinstans.

Anledningen til at tage et forhold op af egen drift kan f.eks. være en omtale af en sag i medierne eller forhold Børnetalsmanden bliver opmærksom på ved besøg på institutioner m.v. for børn.

Med forhold, der omhandler børn generelt, forstås forhold, der vedrører alle børn eller grupper af børn, og hvis betydning ikke alene drejer sig om et enkelt barns vilkår. Børnetalsmanden vil således ikke kunne udtale sig om et konkret barns vilkår, men en henvendelse fra et barn vil kunne give Børnetalsmanden anledning til at undersøge problemstillingen nærmere for at se, om problemstillingen gælder for flere børn, hvilket kan give Børnetalsmanden anledning til at udtale sig på generelt plan. Børnetalsmanden skal således arbejde på et overordnet plan, men kan godt tage spørgsmål op med udgangspunkt i konkrete personsager.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at Børnetalsmanden kan tage generelle temaer/emner, der omhandler børn generelt, op til behandling. F.eks. kan et tema være fattigdomsproblematikken. Et tema kan også være et miljøemne, f.eks. om hvordan det vil kunne påvirke børn, at der bygges en større virksomhed i børns miljø. Temaer kan også omhandle samfundsudvikling, hvor børns vilkår ændrer sig hurtigt og markant.

Til stk. 3.

Børnetalsmanden afgør selv, om en henvendelse giver grund til behandling. Børnetalsmanden har således ikke pligt til at behandle alle sager, der kommer ind.

Børnetalsmanden kan endvidere på ethvert tidspunkt i sagsbehandlingen vælge at henlægge en sag. Børnetalsmanden bestemmer selv, hvornår en henlagt sag tages op igen.

Stort arbejdspress, herunder manglende kapacitet, og saglige grunde, jf. nærmere bemærkningerne til § 18, stk. 2, kan begrunde, at Børnetalsmanden kan undlade at behandle sager. Børnetalsmanden bør dog så vidt muligt behandle alle henvendelser, der kommer ind.

Børnetalsmandens praksis vil med tiden blive normdannende i afvisningsspørgsmålet. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 18, stk. 2 nedenfor om afvisning af henvendelser.

Til stk. 4

Bestemmelsen præciserer, at Børnetalsmanden ikke kan træffe afgørelser, men alene udtale sig om forhold. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til stk. 1 og stk. 2 ovenfor og bemærkningerne til § 18, stk. 3.

Til § 12

For at Børnetalsmanden kan udføre sit arbejde forsvarligt, må Børnetalsmanden kunne skaffe sig overblik og kundskaber gennem en bred ret til at kræve oplysninger fra offentlige myndigheder, offentlige og private institutioner for børn og foreninger og organisationer m.v., der arbejder med børns vilkår, samt fri adgang til alle offentlige og private institutioner for børn og foreninger og organisationer m.v. for børn.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med Børnetalsmandens muligheder for at udføre sit arbejde, jf. § 8.

Til stk. 1.

Bestemmelsen indebærer, at vedkommende institutionsledelse m.v. ikke kan modsætte sig besøg fra Børnetalsmanden, uanset om besøget er relateret til en henvendelse, som Børnetalsmanden har modtaget, eller om besøget er en del af Børnetalsmandens orienterende virksomhed.

Børnetalsmanden vælger selv, om besøget skal være varslet eller uvarslet. Det må forventes, at Børnetalsmanden har vurderet det hensigtsmæssigt ikke at varsle besøget, såfremt Børnetalsmanden vælger at komme på uvarslet besøg.

Bestemmelsen gælder i forhold til alle offentlige og private institutioner, hvor der befinder sig børn. Der henvises til definitionen i bemærkningerne til § 6, stk. 2.

Bestemmelsen gælder endvidere i forhold til alle foreninger, organisationer m.v., der har kontakt til børn. Med dette menes f.eks. sportsklubber og fritidsforeninger, hvor der befinder sig børn. Det kan også være organisationer, der lønnet eller frivilligt har kontakt med børn. Det er ikke et krav, at foreningerne eller organisationerne primært er målrettet børn. Børnetalsmanden har således også fri adgang til alle organisationer og foreninger, hvor både børn og voksne kan optages som medlemmer, og hvor børn dermed kan befinde sig.

Bestemmelsen finder ikke anvendelse i private hjem. Private dagplejemødre, plejefamilier og private hjem, hvor f.eks. et barn med handicap, modtager hjælp i forbindelse med handicappet, er således ikke omfattet af bestemmelsen. Det skal hertil bemærkes, at Børnetalsmanden har pligt til at anmelde forholdet til de sociale myndigheder, hvis Børnetalsmanden i sin virksomhed bliver bekendt med, at et barn har behov for hjælp, jf. Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge med senere ændringer.

Bestemmelsen indebærer, at Børnetalsmanden har adgang til samtlige lokaler, hvor der kan befinde sig børn, og kan udtale sig om alle de forhold, der kan have betydning for børns vilkår, herunder indretning, drift, forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for brugerne. Børnetalsmanden kan i sin udtalelse give forslag til forbedringer, herunder

bygningsændringer, bedre vedligeholdelse eller bedre fritids- og beskæftigelsesforanstaltninger.

Besøgene kan hjælpe Børnetalsmanden med at danne sig et indtryk af forholdene på de enkelte steder. Besøgene gør det endvidere nemmere at få børn i tale, når de er i deres nærmiljøer. Dette kan hjælpe Børnetalsmanden med at inddrage børns synspunkter og tanker i sit arbejde.

Herudover bidrager besøgene med, at Børnetalsmanden repræsenterer børn på en synlig og tilgængelig måde, og dermed fremmer børneperspektivet som drivkraft i institutionernes virke.

Børnetalsmanden har ikke en tilsyns- eller kontrolfunktion på ovennævnte institutioner m.v. efter denne bestemmelse.

Børnetalsmanden kan ikke uddelegere kompetencen efter denne bestemmelse til andre, jf. dog § 13.

Til stk. 2.

Offentlige myndigheder samt offentlige og private institutioner for børn og foreninger og organisationer m.v. for børn, har oplysningspligt overfor Børnetalsmanden.

Om begreberne offentlige myndigheder og offentlige og private institutioner for børn henvises til bemærkningerne til § 6, stk. 2.

Det findes ikke betænkeligt at lade private institutioner være omfattet af reglen. For eksempel er en privat døgninstitution også i andre sammenhænge omfattet af samme lovgivning som en tilsvarende offentlig institution. Der bør derfor gælde de samme oplysningsregler for begge institutioners vedkommende.

Om foreninger og organisationer m.v., der arbejder med børns vilkår, henvises til bemærkningerne i § 6, stk. 1.

Ovennævnte kan uden hindring af tavshedspligten pålægges at videregive de oplysninger, som Børnetalsmanden vurderer, er relevante i forbindelse med Børnetalsmandens udførelse af Børnetalsmandens opgaver.

Det er fundet nødvendigt at give Børnetalsmanden adgang til oplysninger underlagt tavshedspligt, for at Børnetalsmanden skal være i stand til at løse de lovbestemte opgaver på bedst mulige måde. Der findes ikke tungtvejende betænkeligheder ved at give Børnetalsmanden en sådan ret.

Børnetalsmanden har dog alene adgang til oplysninger, som det ikke strider mod anden lovgivning at videregive. Der tænkes her på bestemmelser, der i særlig grad beskytter personer mod at videregive oplysninger, f.eks. retsplejelovens § 143 om bl.a. advokaters, lægers og præsters særlige tavshedspligt.

Bestemmelsen vedrører udlevering af allerede foreliggende oplysninger eller dokumenter, protokoller, oplysninger på edb m.v. Dvs. samtlige dokumenter, der er indgået i sagen og har dannet grundlag for myndighedens sagsbehandling. Interne dokumenter er ikke omfattet.

Det er uden betydning, om dokumenterne er undergivet aktindsigt. Aktindsigten giver Børnetalsmanden mulighed for at vurdere og afgive udtalelser om uhensigtsmæssigheder i forhold, afgørelser, forvaltningsgange og politikker om børns vilkår.

Sager, der omhandler et konkret barn (personsager), vil i nogle tilfælde kunne give anledning for Børnetalsmanden at udtale sig om forhold, der vedrører børn generelt. I de tilfælde vil Børnetalsmanden skulle nøjes med at anmode om oplysningerne i sagen i anonymiseret form, medmindre Børnetalsmanden har fået samtykke fra den umyndige og forældremyndighedsindehaveren til videregivelse af oplysninger. Anonymiserede oplysninger om personlige forhold vil ikke være underlagt tavshedspligt, jf. reglerne om tavshedspligt i sagsbehandlingsloven modsætningsvist.

Myndigheder m.v. er forpligtet til at meddele Børnetalsmanden de oplysninger samt udlevere de dokumenter m.v., som forlanges af Børnetalsmanden. Børnetalsmanden kan ikke selv sanktionere i de tilfælde, en anmodning om oplysninger ikke efterkommes.

Til stk. 3.

Også andre end offentlige myndigheder og institutioner for børn m.v., der er nævnt i stk. 2, har oplysningspligt overfor Børnetalsmanden. Denne oplysningspligt gælder imidlertid kun, hvis oplysningerne er nødvendige for at udføre Børnetalsmandens opgave efter § 8, stk. 2, nr. 3.

Denne oplysningspligt omfatter også interne dokumenter i forvaltningen. Retten til interne dokumenter er særlig vigtig i forholdet til Børnetalsmandens kontrolfunktion, jf. § 8, stk. 2, nr. 3. Internt materiale, der udleveres til Børnetalsmanden, mister ikke herved sin interne karakter.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne ovenfor til stk. 2.

Til stk. 4.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med stk. 1 og 2 ovenfor. Når Børnetalsmanden af egen drift eller efter henvendelse fra andre bliver opmærksom på mulige uhensigtsmæssigheder i lovgivningen, i beslutninger eller i praksis på børneområdet, kan Børnetalsmanden anmode offentlige myndigheder, og offentlige og private institutioner for børn og foreninger og organisationer m.v., der arbejder med børns vilkår, om at redegøre for beslutninger og praksis på områder, der ligger inden for det i § 8, stk. 2, nr. 1-6 nævnte.

Om definitionen af offentlige myndigheder og offentlige og private institutioner for børn og foreninger og organisationer m.v. for børn, henvises til bemærkningerne i § 6, stk. 1 og § 6, stk. 2.

Hensigten med bestemmelsen er at undgå, at Børnetalsmanden begrænses i sin adgang til at indhente oplysninger til udelukkende at indhente faktiske oplysninger og dokumenter, som myndigheden er i besiddelse af, men tillige kan kræve, at en myndighed fremkommer med en redegørelse af mere principiel og/eller generel karakter for myndighedens behandling af den konkrete sag eller praksis på et sagsområde og den bagvedliggende retsopfattelse.

Til § 13

Børnetalsmanden kan bestemme, at en medarbejder i sekretariatet midlertidigt skal udøve Børnetalsmandens funktioner. Adgangen til delegation vedrører de situationer, hvor Børnetalsmanden pga. langvarig sygdom, ferie eller anden årsag er midlertidigt ude af stand til at varetage sit hverv. Som følge af, at børnerettighedsinstitutionen har begrænsede ressourcer, anses det for hensigtsmæssigt, at overlade til Børnetalsmanden selv at fastlægge omfanget af delegation og de nærmere vilkår herfor.

Medarbejderen, der midlertidigt udøver Børnetalsmandens funktioner vil som følge af delegationen også kunne påtage sig opgaver i henhold til § 12.

Til § 14

Til stk. 1.

Børnerådet fastsætter Børnetalsmandens, Børnerådets og sekretariatets årlige fokus- og indsatsområder i prioriteret rækkefølge. Dette giver Børnerådet en central opgave i børnerettighedsinstitutionen, idet Børnerådet sikres overordnet indflydelse på børnerettighedsinstitutionens virksomhed. Børnerådets holdninger på børneområdet vil således i væsentlig grad afspejle sig i Børnerettighedsinstitutionens opgaveløsning. Dette vil sikre, at et bredt fagligt og samfundsmæssigt vidensgrundlag danner udgangspunkt for Børnetalsmandens arbejde og sekretariatets retning og fokus.

De årlige fokus- og indsatsområder fastsættes med udgangspunkt i Børnetalsmandens lovfæstede opgaver, jf. lovens § 8, herunder særligt § 8, stk. 2 og stk. 3.

Til stk. 2.

Børnerådet bistår Børnetalsmanden med at udvikle børnerettighedsinstitutionens strategier på børneområdet. Det kan eksempelvis være strategier, der sikrer kontakt til og kommunikation med børn.

Bestemmelsen sikrer, at Børnetalsmanden får den fornødne faglige bistand til udvikling af større strategier, som kan bidrage til at lette Børnetalsmandens arbejde. Bestemmelsen sikrer endvidere, at Børnerådets øvrige medlemmer får indflydelse på strategierne, idet de har krav på at deltage i udviklingen af strategier.

Til stk. 3.

Børnerådet har til opgave at virke som et rådgivende organ for Børnetalsmanden. Dette sikrer, at Børnetalsmanden har mulighed for at trække på Børnerådet, der består af personer med særlig viden og kompetence inden for børneområdet.

Børnetalsmanden har adgang til at tage særskilt kontakt med et eller flere medlemmer, når der er grundlag for det. Børnetalsmanden kan imidlertid også frit søge råd hos andre, hvis dette anses for hensigtsmæssigt. Sekretariatet varetager i henhold til § 17 administrationen i forbindelse med Børnerådets og Børnetalsmandens arbejde.

Børnerådets medlemmer fungerer således som et særligt fagligt netværk for Børnetalsmanden.

Børnerådets formand, Børnetalsmanden, er Børnerådets ansigt udadtil og udtaler sig på Børnerådets vegne. Børnerådets øvrige medlemmer har ikke en udadrettet funktion for at undgå, at Børnetalsmanden og Børnerådet har overlappende funktioner. Børnerådets øvrige medlemmer må således ikke udtale sig på vegne af Børnerådet, medmindre de har fået mandat

fra Børnetalsmanden. Dog vil Børnetalsmandens deltagelse i den offentlige debat, hvor børns synspunkter og interesser m.v. drøftes, være afspejlet i Børnerådets bidrag.

Børnerådet har ikke besluttende myndighed i forhold til Børnetalsmanden. Børnetalsmanden afgiver udtalelser og handler på eget ansvar. Det ville føre til et mindre klart ansvarsforhold, hvis Børnerådet for eksempel kunne pålægge Børnetalsmanden at handle på en bestemt måde i en sag. Det anses dog for hensigtsmæssigt, at Børnetalsmanden har afstemt sine holdninger, drøftet og rådført sig i Børnerådet inden stillingtagen til særlige problemstillinger, eksempelvis større principielle sager.

Til § 15

Til stk. 1.

Børnerådet holder møder så ofte, det er fornødent, men mindst 4 gange om året. Bestemmelsen sikrer, at Børnerådet og Børnetalsmanden reelt har mulighed for at udføre sine opgaver, hvilket må forventes at kræve mindst 4 møder i Børnerådet årligt.

Til stk. 2.

Bestemmelsen fastsætter, at der alene kan afholdes møde, såfremt tre eller flere medlemmer, af Børnerådet finder det nødvendigt. Bestemmelsen vedrører ekstraordinære møder, dvs. møder udover de i stk. 1 nævnte og de af Børnerådet fastlagte møder.

Bestemmelsen sikrer, at medlemmerne af Børnerådet, herunder Børnetalsmanden, kan indkalde til ekstraordinære møder, såfremt 3 eller flere medlemmer finder behov for, at Børnerådet skal mødes. Bestemmelsen sikrer endvidere, at der ikke kan indkaldes til ekstraordinære møder, såfremt alene et eller to medlemmer finder behov for det.

Til stk. 3.

Børnerådet er beslutningsdygtigt, når formanden og mindst 3 øvrige medlemmer af Børnerådet er til stede. Bestemmelsen skal sikre, at Børnerådet kan træffe beslutninger, selvom ikke alle kan deltage i det pågældende møde.

Til stk. 4.

Børnerådet, inkl. Børnetalsmanden, fastsætter selv sin forretningsorden, som skal offentliggøres.

Det må forventes, at forretningsordenen lever op til den gængse standard for forretningsordener.

Til § 16

Til stk. 1.

Bestemmelsen sikrer, at Børnerådet har en struktur omkring kontakt med alle interessenter. Dette er vigtigt i forhold til det lovmæssige grundlag for Børnerådets arbejde. På møderne kan Børnerådet orientere interessenterne om udviklingen på børneområdet. Endvidere kan der skabes dialog mellem Børnerådet og interessenterne på børneområdet. Dette er vigtigt, uanset om der er tale om indstillingskompetente interessenter eller ej.

Til stk. 2.

Børnerådet skal holde offentligheden orienteret om sit arbejde. Dette er en klar forudsætning for udførelsen af Børnerådets arbejde.

Bestemmelsen fastsætter, at Børnerådet har ansvaret for, at der hvert år udarbejdes en skriftlig beretning over Børnerådets virksomhed i det foregående kalenderår. Rapporten skal være offentligt tilgængelig.

Af beretningen bør de områder, børnerettighedsinstitutionen har arbejdet med det forgangne år, fremgå, endvidere bør status på implementering af FN's Børnekonvention fremgå, samt på hvilke områder Børnerådet vurderer, der er sket fremskridt på børneområdet, og hvor er det modsatte er tilfældet.

Til § 17

Der henvises indledningsvist til bemærkningerne om sekretariatet i de almindelige bemærkninger i afsnit 2 om forslagets hovedpunkter.

Til stk. 1.

Sekretariatet skal varetage administrationen for og yde faglig bistand til Børnetalsmanden og Børnerådet, jf. nærmere bemærkningerne i stk. 2 nedenfor.

Sekretariatet bør have en varieret faglig sammensætning. Som følge af det omfattende og komplekse kompetenceområde Børnetalsmanden varetager, vil Børnetalsmanden antagelig have behov for bl.a. juridisk assistance, økonomisk analytisk assistance og børnefaglige kompetencer i sekretariatet.

Til stk. 2.

Bestemmelsen indebærer, at sekretariatet f.eks. skal indkalde til møder i Børnerådet, skrive referater fra møder i Børnerådet, svare på spørgsmål om praktiske forhold om Børnetalsmandsinstitutionen, medvirke til at udarbejde rapporter, årsberetninger, høringssvar m.v., samt understøtte arbejdet på fagligt niveau f.eks. i form af at medvirke til at udarbejde udtalelser fra Børnetalsmanden, høringssvar, pressemeddelelser m.v. Sekretariatet skal endvidere indsamle, udvikle og formidle viden om børns vilkår, f.eks. familiemæssige, sociale, sundheds-, skole- og bolig-mæssige forhold.

Til stk. 3.

Det må forventes, at en betydelig del af sekretariatschefens arbejde vil bestå i almindelige administrative/funktionærmæssige opgaver. Dette er begrundet i, at børnerettighedsinstitutionens økonomiske ressourcer og sekretariatets personale-mæssige forhold ikke lægger op til en almindelig fuldtids chefstilling.

Til stk. 4.

Det er fundet hensigtsmæssigt, at børnerettighedsinstitutionen som en offentlig institution stadig skal følge de vilkår, der gælder for ansatte i Grønlands Selvstyre. Dette er begrundet i et overordnet ønske om lige vilkår for alle Selvstyrets institutioner.

Til stk. 5.

Ud fra Børnetalsmandens overordnede planlægning samt indenfor de budgetmæssige muligheder, herunder ved eksternt finansiering, kan der tilknyttes eksterne fagpersoner til at varetage specifikke opgaver i henhold til § 17, stk. 2.

Eksterne fagpersoner kan eksempelvis være lærere, pædagoger, studerende. Det er ikke hensigten, at sekretariatet skal vejlede ph.d.-studerende.

Der kan være tale om opgaver som kortlægning af områder, undersøgelser og forskning m.v..

Der henvises endvidere til bemærkningerne om finansiering i § 20.

Til § 18

Til stk. 1

I det omfang landstingsloven om sagsbehandling i den offentlige forvaltning ikke finder direkte anvendelse på Børnetalsmandens (og Børnetalsmandens medarbejdere, dvs. sekretariatets) sagsbehandling, finder principperne i landstingsloven, herunder ulovbestemte forvaltningsretlige grundsætninger, tilsvarende anvendelse.

Landstingslov nr. 8 af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning (sagsbehandlingsloven) finder alene anvendelse i forhold til behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse (forvaltningsretlig afgørelse). Børnetalsmandens udtalelser har ikke karakter af afgørelser. Derfor finder sagsbehandlingsloven ikke direkte anvendelse for så vidt angår Børnetalsmandens udtalelser, dog undtaget sagsbehandlingslovens kapitel 8 om tavshedspligt, jf. sagsbehandlingslovens § 2, stk. 3, og sagsbehandlingslovens kapitel 2 om inhabilitet for behandlingen af sager om indgåelse af kontraktsforhold eller lignende privatretlige dispositioner, jf. sagsbehandlingslovens § 2, stk. 2.

I de tilfælde, hvor Børnetalsmanden i sin sagsbehandling ikke træffer forvaltningsretlige afgørelser indebærer bestemmelsen, at Børnetalsmanden er underlagt principper om inhabilitet, vejledningspligt, partshøring og begrundelse, samt tavshedspligt (hvilket også følger af § 19), i det omfang dette skønnes relevant og foreneligt med Børnetalsmandens særlige funktion og virksomhed.

Princippet om pligt til klagevejledning har ikke praktisk relevans i forhold til Børnetalsmandens udtalelser, da disse ikke kan påklages.

For så vidt angår de ulovbundne forvaltningsretlige grundsætninger (herunder f.eks. forbuddet mod inddragelse af usaglige hensyn) forudsættes det ligeledes, at Børnetalsmanden vil lade disse finde tilsvarende anvendelse på Børnetalsmandens sagsbehandling, i det omfang dette skønnes relevant og foreneligt med Børnetalsmandens særlige funktion og virksomhed. Det samme gælder de principper for god forvaltningsskik, som ikke har fundet udtryk i forvaltningslovene, herunder bl.a. kravet om, at forvaltningen skal være venlig, hensynsfuld, og tillidsskabende samt krav til effektivitet og betryggende rutiner.

I det omfang Børnetalsmanden ikke træffer afgørelser i forvaltningsretlig forstand, vil en eventuel tilsidesættelse af principperne i sagsbehandlingsloven, herunder ulovbestemte forvaltningsretlige grundsætninger, ikke kunne tillægges ugyldighedsvirkning i forhold til f.eks. Børnetalsmandens udtalelser.

En eventuel tilsidesættelse af bestemmelsen fritager heller ikke en offentlig myndighed, organisation m.v. fra de forpligtelser i forhold til Børnetalsmanden, som følger af inatsisartutloven, f.eks. forpligtelsen til at meddele Børnetalsmanden de oplysninger eller udlevere de dokumenter, som Børnetalsmanden forlanger.

Hverken myndigheder eller klagere vil således over for Børnetalsmanden kunne støtte ret på denne bestemmelse.

Det bemærkes, at f.eks. personaleretlige afgørelser, truffet af børnerettighedsinstitutionens sekretariatschef vil have karakter af afgørelser i sagsbehandlingslovens forstand, og dermed vil være direkte omfattet af sagsbehandlingslovens bestemmelser.

Det bemærkes videre, at børnerettighedsinstitutionens, herunder Børnetalsmandens, virksomhed er direkte omfattet af landstingsloven om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven), jf. offentlighedslovens § 1.

Til stk. 2.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 11, stk. 3. Der henvises derfor også til bemærkningerne til § 11, stk. 3.

Børnetalsmanden kan ud over de i bemærkningerne til § 11, stk. 3 nævnte tilfælde f.eks. afvise henvendelser, hvis Børnetalsmanden finder, at det forhold, en henvendelse omhandler, ikke giver grundlag for kritik eller anden opfølgning. Børnetalsmanden kan endvidere afvise henvendelser, hvis det forhold henvendelsen gælder, er rettet eller ophørt.

Angår en henvendelse forhold, som kan bringes ind for påtalemyndighed eller specielt tilsynsorgan, kan Børnetalsmanden efter nærmere undersøgelse af sagens omstændigheder oversende sagen til vedkommende myndighed, hvis betingelserne i sagsbehandlingsloven er opfyldt. Der henvises til bemærkningerne i stk. 1 om Børnetalsmandens omfattelse af principperne i sagsbehandlingsloven.

Børnetalsmanden kan endvidere vejlede om klageadgangen til Ombudsmanden for Inatsisartut.

Omhandler en henvendelse forhold, der kan bringes ind for et forvaltningsorgan, skal den, som henvender sig til Børnetalsmanden, henvises til at tage sagen op med vedkommende organ. Børnetalsmanden kan også selv videresende sagen til rette instans.

Børnetalsmanden skal afvise henvendelser, der ikke er omfattet af Børnetalsmandens virksomhed, jf. § 8.

Det bemærkes, at Børnetalsmanden har pligt til at anmelde forholdet til de sociale myndigheder, hvis Børnetalsmanden i sin virksomhed bliver bekendt med, at et barn har behov for hjælp, jf. Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge med senere ændringer.

Børnetalsmanden skal oplyse den, der har rettet henvendelse til Børnetalsmanden, om grunden til afvisningen af henvendelsen eller henlæggelsen af sagen, samt give generel information om eventuelle eksisterende instanser, som har til opgave at behandle sager af denne slags.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at det ikke er muligt, at påklage Børnetalsmandens afvisning af henvendelser og henlæggelse af sager til Naalakkersuisut eller anden administrativ myndighed. Tilsvarende gælder Børnetalsmandens udtalelser.

Til § 19

Bestemmelsen omhandler Børnetalsmandens, Børnerådets og sekretariatets tavshedspligt.

Bestemmelsen fastsætter, at Børnetalsmanden, Børnerådet og sekretariatet har tavshedspligt i henhold til gældende regler om virke i den offentlige forvaltning. Der henvises til kapitel 8 i landstingsloven om sagsbehandling i den offentlige forvaltning (sagsbehandlingsloven), der gælder for Børnetalsmandens, Børnerådets og sekretariatet, jf. sagsbehandlingslovens § 2, stk. 3.

Bestemmelsen skal skærpe opmærksomheden på, at Børnetalsmanden, Børnerådet og sekretariatet har tavshedspligt som følge af, at de virker i den offentlige forvaltning.

§ 20

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at børnerettighedsinstitutionen modtager en selvstændig bevilling fra landskassen.

Til stk. 2.

Bestemmelsen er med til at sikre, at børnerettighedsinstitutionens politiske uafhængighed manifesteres og forankres ved, at der er mulighed for at søge finansiering af sit virke udover finanslovsfinansieringen. Børnerettighedsinstitutionen kan således finansiere aktiviteter, herunder forskningsprojekter, oplysningskampagner m.v., med eksterne midler fra private organisationer, fonde og offentlige myndigheder m.v.

Til stk. 3.

Bestemmelsen fastsætter, at børnerettighedsinstitutionen kan drive indtægtsgivende virksomhed inden for børnerettighedsinstitutionens lovfæstede opgaver. Eksempelvis vil børnerettighedsinstitutionen kunne sælge sine publikationer.

Til § 21

Børnerådets medlemmer modtager vederlag m.v. i henhold til Vederlagsloven. Udgifterne dertil skal afholdes inden for børnerettighedsinstitutionens årlige bevilling. Børnetalsmanden er ikke omfattet af denne bestemmelse, jf. nærmere bemærkningerne til § 4, stk. 2.

Til § 22

Til stk. 1.

Bestemmelsen er indsat, så Naalakkersuisut, på baggrund af Børnetalsmandens forslag til budget og tilskud for det kommende finansår, kan træffe en beslutning om størrelsen af det budgetbidrag, som skal fremlægges til Finansloven.

Bestemmelsen fastsætter, at det er Børnetalsmanden, der skal afgive forslag til budget. Dette er begrundet i, at det er Børnetalsmanden, der har det overordnede økonomiske ansvar for børnerettighedsinstitutionen, jf. nærmere bemærkningerne til § 24.

Til stk. 2.

Naalakkersuisut fastsætter en frist for aflevering af Børnetalsmandens forslag til budget samt Børnetalsmandens forslag til størrelsen af landskassens tilskud for det kommende finansår.

Til § 23

Bestemmelsen præciserer, at børnerettighedsinstitutionens regnskabsår følger finansåret, og at der foreligger en specifik regnskabs- og revisionsforpligtelse, jf. nærmere § 24. I årsregnskabet kan Naalakkersuisut og Inatsisartut se, hvordan bevillingen til børnerettighedsinstitutionens arbejde er anvendt.

Børnetalsmanden vælger selv, hvilken revisor Børnetalsmanden ønsker at benytte, under forudsætning af, at revisoren er statsautoriseret. Udgiften forbundet med revisionen skal afholdes inden for børnerettighedsinstitutionens årlige bevilling.

Til § 24

Bestemmelsen angiver proceduren i forbindelse med Børnetalsmandens aflæggelse af årsregnskabet.

Bestemmelsen fastsætter, at det er Børnetalsmanden, der skal forelægge det reviderede årsregnskab bilagt revisionens bemærkninger. Dette er begrundet i, at det er Børnetalsmanden, der har det overordnede økonomiske ansvar for børnerettighedsinstitutionen. Børnetalsmandens overordnede økonomiske ansvar indebærer, at Børnetalsmanden har ansvaret for overholdelsen af de til enhver tid gældende regler og anvisninger vedrørende Selvstyrets budget- og bevillingssystem, og de gældende regler om revision af Selvstyrets regnskaber.

Til § 25

Til stk. 1.

Det foreslås, at Inatsisartutloven træder i kraft den 1. marts 2012. Den sene ikrafttræden skal sikre de nødvendige forberedelser med at finde egnede lokaler og ansætte og udpege egnede ansatte og rådsmedlemmer til børnerettighedsinstitutionen.

Til stk. 2.

Da Videnscenter om Børn og Unge (MIPI)s opgaver ved denne lovs ikrafttræden varetages af børnerettighedsinstitutionen, og videnscentret i den forbindelse vil ophøre med at eksistere, ophæves samtidig landstingslov nr. 26 af 18. december 2003 om Videnscenter om Børn og Unge.

Til stk. 3.

Bestemmelsen skal sikre, at der ikke sker ophør i Videnscenter om Børn og Unges (MIPI) opgaver frem til Børnerådet har fastsat børnerettighedsinstitutionens årlige fokus- og indsatsområder, jf. § 14, stk. 1.

I forbindelse med overdragelsen af MIPIs opgaver til børnerettighedsinstitutionen vil MIPIs materiale og MIPIs medarbejdere overgå til børnerettighedsinstitutionen, jf. nærmere lovforslaget generelle bemærkninger i afsnit 2.